

ALUMINIJ

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TOVARNE GLINICE
IN ALUMINIJA „BORIS KIDRIČ“ KIDRIČEVO

ŠTEV. 11

November 1972

LETNIK X.

ČLANI DELOVNE SKUPNOSTI!

SOCIALISTIČNO ZAVEST IN SOLIDARNOST VSEH DELOVNIH LJUDI BOMO POKAZALI NA REFERENDUMU, KI BO V NAŠI DELOVNI SKUPNOSTI

v četrtek, 16. novembra 1972

ODLOČALI BOMO O ENOTNOSTI DELAVSKEGA IN KMEČKEGA ZDRAVSTVENEGA VARSTVA, SKUPNO Z DELAVCI IN KMETI IZ VSE MARIBORSKE REGIJE.

ODLOČALI BOMO O ZDRUŽITVI SKUPNOSTI ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA DELAVCEV MARIBOR IN ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA KMETOV MARIBOR V ENOTNO SKUPNOST ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA DELAVCEV IN KMETOV MARIBOR.

POKAŽIMO, DA SMO SOLIDARNI Z VSEMI DELOVNIMI LJUDMI NAŠE SOCIALISTIČNE SKUPNOSTI IN DA MED NAMI NE SME BITI IN NI RAZLIK!

GLASUJMO VSI — ZA ZDRUŽITEV!

VSI BOMO ŠLI 16. NOVEMBRA NA VOLIŠČE V NAŠI OZD IN BOMO GLASOVALI »ZA«!

NE V BESEDAH — V DEJANJIH SMO SOLIDARNI IN ENOTNI!

SOLIDARNOST IN ENOTNOST JE NAŠA BODOČNOST, NAŠ JUTRIŠNJI DAN!

VSI SMO SAMO »ZA«!

Tovarniški odbor za izvedbo referenduma
in družbeno-politične organizacije tovarne

OB 30-LETNICI PRVEGA ZASEDANJA AVNOJA

Praznik republike Dejanje solidarnosti

29. novembra bo poteklo natanko 30 let, odkar se je v Bihaču sestal AVNOJ na svojem prvem zasedanju.

Morda je že marsikdo pozabil na tiste čase, ko je vojna vihra neusmiljeno viharila tudi v naši deželi in ko so naši borci pod vodstvom Komunistične partije in tovariša Tita na vseh koncih — čeprav šele začetno — dokazovali sovražniku, da se ne bodo dali podjarmiti niti za ceno takih žrtev, katere je okupator puščal za seboj in si tako ustvarjal še odločnejši odpor.

Ni potrebno poudarjati, da se je od takrat pa do danes zares marsikaj spremenilo — celo tudi v taki meri, katero takrat niti malo ni bilo za pričakovati; to nam najbolj jasno dokazujejo mnoge deformacije v naši socialistični družbi, katerim smo priča domala vsak dan in na vsakem koraku.

Žalostno je dejstvo, da smo v teh preteklih tridesetih letih tako hitro pozabili na vse tisto, kar nam je takrat bilo tako sveto in dragoceno. Socialne razlike so že prešle take meje, da nimajo nič več skupnega z bojem za enakopravnost med vsemi sloji v naši družbi. Največje breme skozi vseh teh trideset let je nedvomno nosil naš delovni človek — proizvajalec, ki je pokorno in z globoko zavestjo, da dela za boljše budočnost, ustvarjal in postavil, kar mu je bilo dano in naročeno; medtem pa so se mnogi bogatili na njegov račun, na njegovih žuljih.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Ob letošnjem Prazniku republike — 29. novembru

ISKRENE ČESTITKE

vsem članom naše delovne skupnosti in našim upojencem

Samoupravni organi — vodstva družbeno-političnih organizacij — vodstvo podjetja
TGA »BORIS KIDRIČ« — KIDRIČEVO

ENOTNO ZDRAVSTVENO VARSTVO KMETOV IN DELAVCEV V ZDRUŽENI SKUPNOSTI ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA MARIBOR

V teku so vse priprave, da se bo združila skupnost zdravstvenega zavarovanja kmetov s skupnostjo zdravstvenega zavarovanja delavcev — v enotno skupnost.

V zvezi s tem je aktualno vprašanje, kaj je temu cilj in kaj želimo s to združitvijo doseči in zakaj mora priti do izraza delavska solidarnost do naših kmetijskih zavarovancev.

Ob tem vprašanju želim omeniti nekaj bistvenih momentov, ki imajo svoj določeni cilj v razvoju materialne rasti naše družbe in družbenih odnosov na stopnjo, ko moramo začeti odločneje reševati nekatere družbene neenakosti, med njimi tudi neenakosti na področju zdravstvenega varstva kmetov in delavcev.

Ekonomske in socialne težave našega podeželja, v prvi vrsti v občini Ptuj, so se zaostriale tako, da je nujno potrebno urediti socialno varnost in krepiti gospodarsko zmogljivost kmetov, zmanjšati socialne razlike med kmečkim in nekmečkim prebivalstvom.

Naglo se zmanjšuje število kmetov zaradi visokega starostnega povprečja in socialnega prislojevanja, ki je nenehno v porasti; socialno-ekonomske razlike hromijo prav tako naše kmetijstvo.

Potrebni so hitri, dosledni in učinkoviti ukrepi, da bi zau-

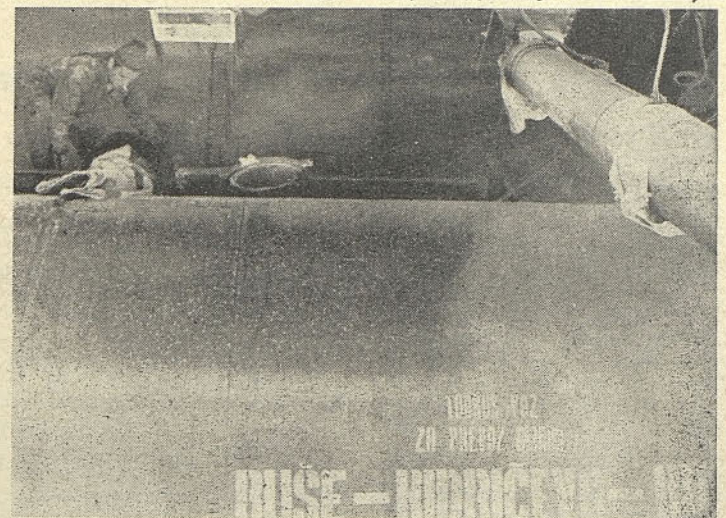
stavili ta škodljiva dogajanja. Zaradi tega pojava so med drugimi tudi predvideni ukrepi, ki so zelo pomembni; kako torej izboljšati zdravstveno varstvo kmetov in kako postopoma izenačevati pravice zdravstvenega varstva kmetov in delavcev.

Ob tej akciji gre za dejansko konkretizacijo stališč Zveze komunistov Slovenije, političnega in oblastnega vodstva in tovariša TITA — o socialnem razlikovanju, v tem primeru na področju zdravstve-

nega varstva kmetov in zdravstvenega varstva delavcev.

Upoštevač seveda dejstva, da sta skupščini zdravstvenega varstva kmetov in delavcev s podporo vseh merodajnih političnih in oblastnih činiteljev sprejeli soglasno sklep o izenačevanju pravic zdravstvenega varstva kmetov in delavcev, da je enotno zdravstveno varstvo delavcev in kmetov tudi zelo pomemben socialno-ekonomski dejavnik v nadaljnjem razvoju zdravstvenega varstva vsega prebivalstva na območju skupnosti Maribor in v socialistični republiki Sloveniji.

(Nadaljevanje na 9. strani)

Nakladanje glinice

Za anarhijo — STOP!

Ves delavski razred, družbeno-politične organizacije in ZK Jugoslavije odločno vztrajajo in zahtevajo, da bo moralo pismo predsednika ZKJ Tita in izvršnega biroja biti izvajano dosledno in po najkrajšem postopku.

Da bi se razvojlale »štrene« TEHNOKRATSKO - BIROKRATSKIM ELEMENTOM, ki sejejo med narodi nesoglasje

dajo ljudje BREZ MORALNO-POLITIČNIH KVALITET. Ne-koč so se posluževali pregovora »Daj bogu, kar je božjega, daj cesarju, kar je cesarjevega!«. Danes v 20. stoletju, posebno v naši ureditvi, niso povsod le simbolično in vhodih v delovne kolektive na marmorju z zlatimi črkami vklesani napisi: »TOVARNE DELAVCEM V SAMOUPRAV-

z narodom, so padli v melanholijo in samo čakali na konkretne direktive z višje inštan-ce. Lastna iniciativa in akcije komunistov so marsikje bile pravo zimsko spanje.

Ves delavski razred se zaveda, da še ni prepozno in pričakuje od avantgarde delavskega razreda, od ZK, da z odločnimi ukrepi začne akcijo in si le tako povrne prvotno av-

— Koliko članov ZK je iz neposredne proizvodnje?

ODGOVOR: Iz neposredne proizvodnje je približno 2/3 članov ZK.

— Koliko mladih je včlanjenih v ZK v našem kolektivu?

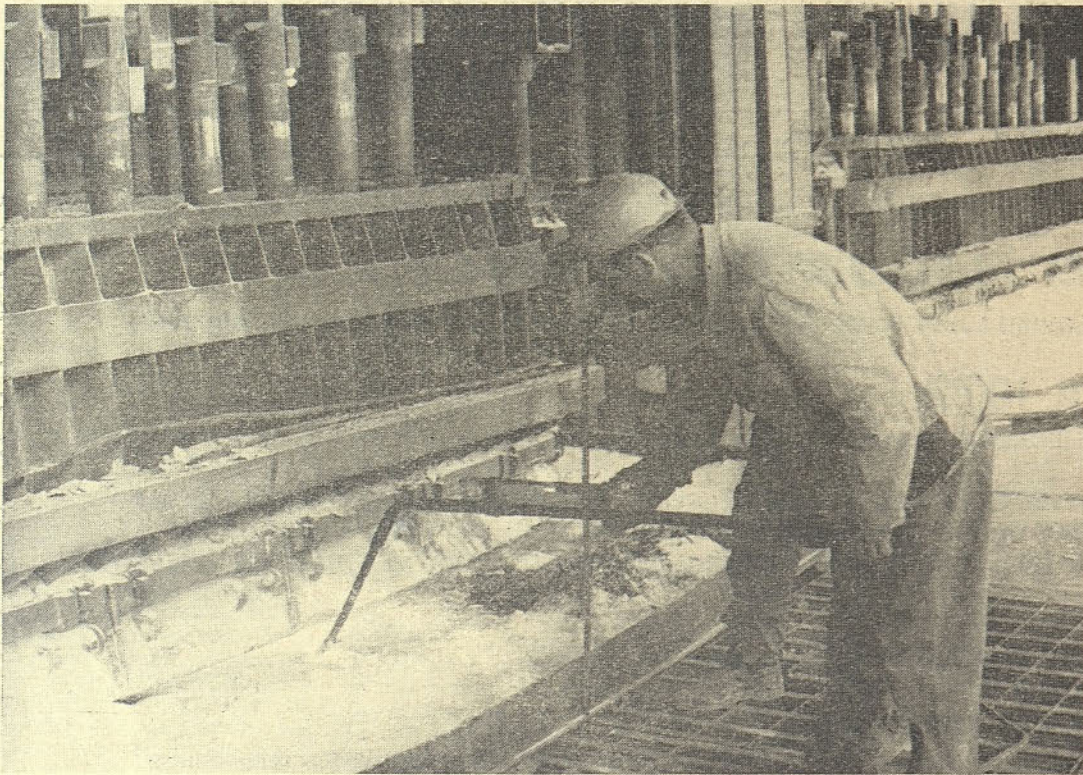
ODGOVOR: Dosedaj imamo v naši organizaciji le štiri mladince, medtem ko predvidevamo, da jih bomo v kratkem še enkrat toliko sprejeli.

— Osnovna organizacija ZK naše tovarne je prebrala svojim članom pismo predsednika

Tita. Kakšna konkretna stališča je ZK zavzela o tem vprašanju?

ODGOVOR: Pismo predsednika Tita NISMO ČITALI, ker je bilo objavljeno v dnevnem časopisju, prav tako pa smo tudi kasnil s sestankom, zaradi objektivnih razlogov. Za konkretna stališča v zvezi s pismom je zadolžen sekretariat osnovne organizacije ZK naše tovarne, kateri mora do 15. novembra pripraviti ta stališča, v zvezi s tem pa tudi akcijski program. O njem bo razpravljano na oddelkih OZK.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Merjenje globine korita

in hočejo rušiti moč naprednim silam, je med ostalim nujno potrebno, da ves delavski razred na čelu z avantgardo svojega razreda — KP — brez ovinkov in rokavic stopi na prste škodljivim elementom, ki že dober čas rušijo ugled naši celotni skupnosti.

Niso redki primeri v Jugoslaviji, da si tovrstni prikriti ELEMENTI na spreten način podrejujejo delavsko samouprav-

LJANJE« ipd. Kako pa v resnici izvajamo to geslo, je v vsakem primeru odvisno od delavcev samih. Družba in delavsko samoupravljanje je garancija, da PRIPADA DELAVSKEMU RAZREDU VSA OBLAST.

Dezinformacije se dogajajo, zato so prekinitve dela po vsej verjetnosti zadnje, česar se poslužuje delavec, čeravno se zaveda, da je to v njegovo šk-

toriteto. Temu bo po vsej verjetnosti pripomoglo tudi pismo predsednika Tita in izvršnega biroja, katerega so pričeli komunisti že izvajati širom po Jugoslaviji, kar bo vsekakor odločilna prelomnica za bodoče akcije.

Kako pa je pri nas, v Tovarni glinice in aluminija v Kidričevem? O tem smo se pozanimali pri sekretarju OO ZK TGA MILANU NEŽMAHU, ki

Ob 21. novembru — prazniku naše tovarne

toplo pozdravljamo in iskreno čestitamo

vsem članom naše delovne skupnosti, vsem našim upokojemcem in vsem poslovnim partnerjem, ki sodelujejo z nami in jim želimo še mnogo novih delovnih uspehov in osebne sreče — v dobrobit našega podjetja in kolektiva

Samoupravni organi podjetja
Vodstva družbeno-političnih organizacij podjetja
Vodstvo podjetja
Uredniški odbor „Aluminija“

Iljanje kakor tudi ZK in druge organizacije. Saj se ravno ti poslužujejo prikrite svojevrstne sodobne korupcije, da bi naprednim silam, ne glede na posledice, zavezali jezik.

ZA ANARHIJO — STOP!

To geslo naj bo odslej na prvem mestu. Nešetokrat smo slišali, da je kult osebnosti, korupcija in omalovaževanje delavskega razreda največji zločin, katerega delavski razred obsoja ne samo v socialističnih, temveč tudi v diktatorskih in kapitalističnih družbah. Do teh pojavov v naši družbeni ureditvi pa lahko pride le, če ključne položaje zase-

do. Nešetokrat se upravičeno sprašujemo kdo je kriv — delavec ali tisti, ki je zavestno, morda celo s svojo nesposobnostjo, revoltiral množico. V takem primeru bi moral nositi breme škode le tisti, ki ni ravnal v skladu z ustavo, ustavnimi dopolnili in podobnimi ukrepi.

Za razvoj naše družbe je ZK že mnogo storila. Žal pa je marsikje zaškripalo.

ZAKAJ?

V statutu ZKJ je jasno zahtevano pot, so zahtevane vse naloge komunistov. In kaj se je dogajalo? Nekateri komunisti, ki so v neposrednem stiku

nam je o dejavnosti komunistov dal naslednjo izjavo:

— Tov. sekretar, ali vam je znano koliko članov Zveze komunistov je bilo v TGA pred 10. leti in koliko jih je danes?

ODGOVOR: Pred 10. leti je bilo okrog 200 članov, od 1800 zaposlenih, danes pa jih je ob enakem številu zaposlenih 116.

— Kje tičijo vzroki, da so se člani odtujili?

ODGOVOR: Prvi in glavni vzrok je ta, da je ZK izgubila primat avantgarde delavskega razreda. Ta primat je izgubila zaradi tega, ker ni znala najti, niti odigrati tiste vloge, ki jo ima po statutu ZKJ.

TOZD - konkretno

Tudi pri nas smo začeli konkretno delati za uresničevanje 21. in 22. dopolnila zvezne ustave — delavskih amandmajev — to je s pripravi za ustanovitev temeljnih organizacij združenega dela (TOZD).

Priprave so se začele dejansko že ob ustanovitvi posebnega telesa CDS — komisije za ustanovitev TOZD, sedaj pa je začela ta komisija s konkretnim delom.

Na seji, ki je bila 6. novembra, je sprejela naslednje sklepe:

- I) 1. V vseh OZD bodo sklicane seje organov upravljanja (DS in komisije) in na njih obrazloženo bistvo TOZD in kako bodo te ustanovljene;
 2. seje bodo sklicali tudi organi upravljanja in družbeno-političnih organizacij ter na njih razpravljali o TOZD;
 3. na zborih delavcev, ki bodo sklicani po OZD potem, ko bodo opravljene naloge iz 1. in 2. točke, bomo seznanili vse delavce z bistvom TOZD in njihovim ustanavljanjem;
 4. s članki v ALUMINIJU bomo seznanjali člane delovne skupnosti o TOZD.
- Navedene naloge morajo biti opravljene do konca leta 1972.

II) Pripravljen bo pismeni material, v katerem bo povzeto in analitično ovrednoteno sedanje stanje:

- a) ocena sedanjih samoupravnih odnosov v tovarni z analizo,
- b) ekonomski elaborat o sedanjem stanju z bilanco vloženih sredstev po OZD,
- c) tehnični elaborat,
- č) organizacijski elaborat.

Te materiale bodo pripravile delovne skupine s po 3 člani:

za a) Viktor PRELOG, Viktor MARKOVIČ, Miro KOVAČ; za b) Janez ARTENJAK, Milan LONGHINO, Ivan MAZERA;

za c) Franjo GNILŠEK, Franc KRANJC, Viktor HAZABENT;

za č) Filip DOLINAR, Stane LAMPIČ, Janez SUKIČ.

Delovna skupina bo sestavila delovni načrt do 22. novembra 1972, material pa predložila komisiji do 15. januarja 1973.

Komisija je določila naslednjo sejo za 22. november, ko bo pregledala opravljene naloge.

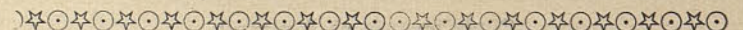
S tem pa se začenja v delovni skupnosti organizirano delo in razprave, v katerih bodo njeni člani najprej informirani o samoupravnem bistvu TOZD in tako pritegnjeni k sodelovanju pri trasiranju bodoče organiziranosti tovarne.

Vzporedno z informiranjem bo pospešeno pripravljeno strokovni material, ki bo služil kot izhodišče za razprave o pogojih in možnostih, katere ima posamezen del tovarne, da bo lahko postal TOZD.

Razprava o tem pa bo lahko sledila šele v drugi fazi priprav.

Prepričani smo, da bodo pri tem odgovornem poslu zavzeto sodelovali vsi člani delovne skupnosti.

-ik

OBVESTILO

Proslava našega tovarniškega praznika — 21. novembra — in praznika Dneva republike — 29. novembra — bo v ponedeljek,

20. novembra 1972

v dvorani restavracije Kidričevo — z začetkom ob 13.30 uri in s programom, ki bo trajal do 15. ure.

Na proslavi bodo razdeljena spominska darila (ure) članom delovne skupnosti — ob 10. obletnici njihove zaposlitve v tovarni!

Titovo pismo ni le stvar komunistov

Problemi, katere obravnava pismo, niso samo stvar komunistov, ampak hkrati zadeva vseh drugih struktur in družbeno-političnih organizacij pri nas. Reševanje problematike, ki jo nakaže pismo, ni le naloga ZK, ampak tudi sindikatov, Socialistične zveze, Zveze mladine itd.

V politiki ZKJ ne prihaja do nikakršnega preobrata, temveč je tisto, kar nekateri imenujejo radikalizem, le poziv, da moramo biti pri uresničevanju že zdavnaj proklamiranih načel borbenejši, manj mlahavi. Napovedujemo torej boj proti oportunističnim, odstraniteljnim razlikam med tistimi, kar delamo, in onimi, kar proklamiramo. To pa je mogoče doseči le z ustrežno akcijo, ne zgolj z resolucijami. Ljudje so utrjeni od resolucij in besed, zato se moramo izogniti »poplavi« papirja in stališč. Kritika mora postati prizadeta — zadržati mora v črno. To pa pomeni, da jo je treba speljati od verbalnega k stvarnemu, torej od besed k dejanju.

Često ima človek občutek, da zastavimo dobro akcijo, potem pa nenadoma odnehamo, kot da smo se ustrašili lastne akcije. Neredko je verjetno kriv tudi oportunizem, familiarnost in strah, da bi z lastnim orožjem oplazili sami sebe, da bi ogrozili svoje osebne interese ali pozicije. Toda zaupanje v ZK je vedno izviralo iz spoznanja, da bo najavljeni in programirani naslednji in do konca izvršeni. Revolucionarjem niso lastni donkihotski naskoki, katere upravičeno biča tovariš TITO.

Tit med drugim pravi v svojem pismu, da bi bili lahko rezultati, katere je ZK že dosegla s politično in idejno ofenzivo, ogroženi, če se ne bi pravočasno preobrazilo v tako organizacijo revolucionarne akcije, ki je zmogla svoja stališča in politiko tudi učinkoviteje uresničevati.

V vrstah ZK so poskušali, da bi omilili ost sprejetih sta-

lišč, jih razvrednotili in nevtalzirali. Zato so sprejeta stališča počasi izvajana. Priča smo nedoslednostim, omahovanjem in neučinkovitosti kot posledici interesov in pojmovanj, nasprotnih interesom delavskega razreda in socialističnega samoupravljanja. Idejno-politično in akcijsko sposobnost, je rečeno v pismu, bomo krepili, če bomo namesto posplošenih in premalo jasnih sklepov, katere lahko vsak po svoje razlaga, natančneje opredelili, za kaj in proti čemu se bojuje ZK v vsakem družbenem okolju. Ustaličiti je treba prakso rednega političnega ocenjevanja izvajanja sprejetih stališč. Iz ZK je treba odstraniti vse tiste, katerim so lastni ozki interesi več kot koristi delavskega razreda in samoupravne socialistične skupnosti — korumpirane posameznike, malomeščane, nosilce birokratske samovolje, oportuniste, karieriste in druge, ki s svojim obnašanjem rušijo ugled ZK.

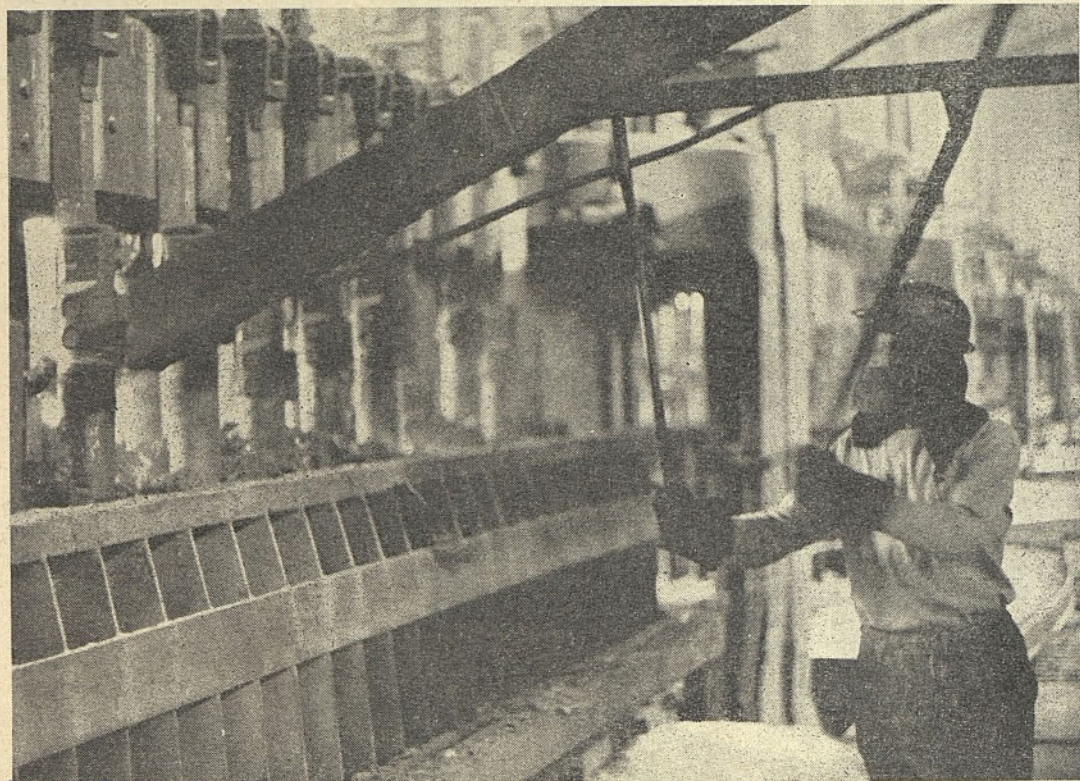
Pismo opozarja na škodljivost teženj, ki poskušajo demokratizem ZK omejiti na razpravo brez sklepov, na pravice brez odgovornosti. Nasprotujejo pa tudi slehernemu poskusu, da bi se demokratični centralizem spremenil v birokratskega, to je v vsiljevanje stališč brez demokratične razprave. Pismo poziva komuniste, da se odločno postavijo po robu težnjam, ki bi vedile v dezintegracijo ZKJ, v spreminjanje ZKJ v ohlapno koalicio republikskih in pokrajinskih organizacij ter ločevanje delavskega razreda po nacionalni ali republiški pripadnosti.

Nato pismo opozarja na vrzeli in pomanjkljivosti v usposabljanju članstva in na premajhen vpliv ZK na področju kadrovske politike, obšir-

Odločno se je treba upreti pritisku potrošniške miselnosti, pojavu neodgovornosti do dela in družbenih sredstev, malomarnosti in vsem oblikam razsipništva in paratizma.

V ZK ne sme biti prostora za ljudi, ki si pridobivajo premoženje v nasprotju z zako-

kov, ki bodo sledili? Titovo pismo navsezadnje ne nalaga nobenih nalog, ki bi jih komunisti že prej ne poznali, več ali manj tudi imeli napisanih v svojih delovnih programih in jih več ali manj tudi uresničevali. Toda kljub vsemu je sedaj stvar bistveno drugačna.

Polnjenje anodne mase

neje spregovori o ovirah, ki so na poti stabilizacije našega gospodarstva. Kljub začetnim uspehom ne moremo biti zadovoljni z rezultati boja za premagovanje socialnih razlik.

nom in socialističnimi normami.

Zakaj pravzaprav ima naš sedanji trenutek tak revolucionarni pomen, zakaj vsi toliko pričakujemo od trenut-

Prišli smo do točke, ko je možna samo ena pot, po kateri lahko stopajo komunisti in vsa naša družba — bolj kot kdaj koli se moramo zavedati svojih nalog, katere smo že zdavnaj sprejeli, a često nanje pozabili ali pa jih zane-marjali.

Da, pred nami je zopet velika preizkušnja, naš poseg v stvarnost mora biti zares temeljit, saj je v tem edino jamstvo, da bo ZK imela ugled resnično revolucionarne sile, ki spreminja svet, ne pa se samo pogovarja o svojih napakah.

Kljub vsej pomembnosti trenutka pa moramo ohraniti zadostno mero razsodnosti, ne smemo se obnašati, kot da sedaj začnemo vse znova, saj se revolucija nadaljuje, okrepljena predvsem tam, kjer je napredni tok postal preveč počasen.

Težke naloge nas čakajo in nobenega dvoma ni, da jih lahko reši le napredna revolucionarna ZK. Te pa ne bo brez idejne usposobljenosti članov, kar je nekakšna rdeča nit vseh naših prizadevanj, saj ni naš namen ustvariti organizacijo somišljenikov, temveč udarno silo, ki se bo pojavljala povsod, na vsakem

pomeni, da se bo moral naš kolektiv v bodoče čemu tudi odreči in določen del sredstev vložiti v nove naprave in rekonstrukcijo. Seveda bo kolektiv moral poprej vedeti, kakšne bodo te investicije in nato odločiti, kakšen delež bo moral nositi sam.

V kakšni situaciji smo, ni treba poudarjati, ker je znana prav vsem, vemo pa tudi, da je o bodoči proizvodnji glinice že marsikaj izrečenega, čeprav seveda nikoli povsem konkretno, vendar nam je vsem jasno, da je edino rešitev v proizvodnji glinice treba iskati konkretno v povečani proizvodnji, ki mora biti tudi cenejša, pri čemer pa mora nositi določen delež sleherni proizvajalec.

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

S SKUPNIMI MOČMI — DO BOLJŠE BODOČNOSTI

Predvsem: večja rentabilnost

Na skupnem sestanku članov Zveze komunistov v našem kolektivu je glavni direktor podjetja vse prisotne seznanil o bodočem razvoju našega podjetja in o njegovi prihodnosti; ta pa je za ves kolektiv vsekakor zanimiva in aktualna.

O tem sicer konkretno ne mislim pisati, ker to ni v moji pristojnosti, vendar želim dodati vsaj nekaj splošnih misli o tistem, kar sem slišal, ker sem prepričan, da bo o vsem tem kolektiv temeljito seznanil tisti, ki je za to tudi zadolžen in odgovoren.

Z zanimanjem sem sledil pojasnjevanjem glavnega direktorja o tem, kaj predvidevamo v bodočnosti no rekonstrukciji elektroliz in kakšna so predvidevanja glede raznih sprememb v proizvodnji gli-

nice, čeprav je seveda vse to šele v teku.

Vsi, ki smo že dolga leta v tem kolektivu, dobro vemo, kakšen je bil začetek obratovanja naše tovarne in kakšen je tehnološki proces danes, zato ni naključje, če nas zanima tudi to, kakšen bo naš jutrišnji dan. Mnoge spremembe od leta 1954 do danes so marsikaj spremenile in izboljšale, čeprav vsi še kako dobro vemo, da smo na nekaterih področjih zares pričakovali precej več. Dolga minula leta proizvodnje glinice in aluminija so nas marsikaj naučila, med drugim tudi to, da se je za boljši kos kruha treba nenehno boriti in pri tem seveda tudi kaj samoprispevati.

Pri tem mislim na tisto, o čemer mislim tudi spregovoriti — to je na sam delež kolek-

tiva pri predstojećih rekonstrukcijah, katere predvidevamo v naslednjih letih. Menim namreč, da med nami ni takega člana delovne skupnosti, ki ne bi želel vedeti za bodočnost svojega podjetja, za to, kar nameravamo storiti za boljše proizvodnjo in kakšna bodo seveda sredstva za rekonstrukcijo in modernizacijo, ki prinaša večjo proizvodnjo in s tem večji dohodek podjetja.

Finančna sredstva bodo precejšnja in povsem logično je, da bo moral pri tem precej žrtvovati ali prispevati celoten kolektiv — kar pomeni, da bo potreben prispevek slehernega izmed nas, ki v podjetju delamo!

Če si človek hoče ustvariti boljše pogoje za življenje, si mora pač nekje odtrgati, kar

OBVESTILO ČLANOM DELOVNE SKUPNOSTI!

O združitvi zdravstvenega zavarovanja delavcev in skupnosti zdravstvenega zavarovanja kmetov Maribor bomo odločali na

REFERENDUMU

V naši delovni organizaciji bo v četrtek,

16. novembra 1972

od 5. do 23. ure.

Glasovali bomo na volišču v svoji OZD.

Glasovanje bo tajno — z listki.

Na volivnih listih bomo zaokrožili besedico »ZA«.

Svojo volivno pravico in dolžnost bomo opravili čimprej!

Prišli bomo vsi — tudi tisti, ki bomo tega dne iz kakršnegakoli vzroka odsotni ali bomo šli na službeno potovanje!

Prepričali se bomo, da smo vpisani v volivni imenik, ki bo izobešen na oglasni deski OZD.

Vsi bomo glasovali samo »ZA«.

TOVARNIŠKI ODBOR ZA IZVEDBO REFERENDUMA

Za anarhijo — STOP!

(Nadaljevanje z 2. strani)

— Kaj menite o socialni diferenciaciji v TGA, ali ta sploh obstaja?

ODGOVOR: Dovolite, da se vrnem malo na občinsko merilo — v zvezi s socialno diferenciacijo. Po mojem mnenju je zadolžen občinski komite ZK, da pripravi konkreten program o ukrepih v zvezi z neupravičenim bogatenjem in pojavi socialne diferenciacije. Menim pa, da trenutno v naši tovarni pojavov socialne diferenciacije ni ali pa je še neodkrita. Vendar neupravičenega bogatstva naših ljudi trenutno ne vidim.

— V zvezi s sestavljanjem novega pravilnika o osebnih dohodkih za naš kolektiv. Kaj meni osnovna organizacija OZK o sedanjem predlogu?

ODGOVOR: Trenutno ne morem reči nič konkretnega, to pa zaradi tega, ker ravno danes, t.j. 26 oktobra popoldne ob 15. uri imamo — se pravi sekretariat ZK in sekretariat osnovne organizacije sindikata — skupen dogovor, kjer se bomo odločili tudi za skupne zaključke, kateri bodo posredovani naslednji dan odboru za poslovno politiko. Vendar pri pregledu — letečem namreč — moram ugotoviti ZELO DOSTI ANOMALIJ PRI SAMEM OCENJEVANJU POSAMEZNIH DELOVNIH MEST.

— Seznanjeni ste z osnutkom pravilnika o delitvi osebnih dohodkov. Tokrat naj bom s vprašanjem bolj konkreten: so primeri, da je delavcu dodano v nekaterih primerih od 1 do 12 točk, medtem ko naj bi vodilni uslužbenci pretežno dobili po predlogu — od 200 in več točk.

ODGOVOR: Osnutek pravilnika je bil napravljen v predvidenem roku in dan v razpravo odboru, s tem pa se je začel postopek za razpravo o novem pravilniku o delitvi OD.

Dejansko pravilnik prinaša povečanje mase osebnih dohodkov za 5 odst. Tu gre tudi za vrsto novih delovnih mest, ki so na novo ocenjena in jih ne kaže enačiti z že obstoječimi.

Pri obravnavanju pravilnika bo še prav posebno vlogo morala odigrati organizacija ZK — ob upoštevanju naših normativnih aktov in pisma predsednika Tita.

— Ali se vam zdi razmerje, glede na delovne pogoje v TGA 1:6 pri osebnih dohodkih pravilno? Po novem je predvideno razmerje 1:4,7.

ODGOVOR: O tem, ali je razmerje 1:6 pravilno ali ne, to je pravzaprav naloga stro-

kovnih služb, vendar menim, da ne bo to razmerje ostalo takšno, kot je, kajti že v osnutku je naznačeno, da predlaga sektor za organizacijo in načrtovanje, da bi zagotovili s sklepom odbora najnižjo osnovno izplačanih osebnih dohodkov — 9. razred, kar pomeni, da bi delavci tudi po odbitkih prejeli minimum — t.j. 426 točk.

— Pri vsem tem je slutiti, da bo morala osnovna organizacija ZK še mnogo storiti, da si bo pridobila zopet svojo prvotno vlogo. Kakšni so vaši načrti na tem področju?

ODGOVOR: Res je, da bo naša organizacija ZK — toda ne samo naša, tudi vse ostale organizacije ZK v občini in republikah — morale še mnogo storiti; če se povrnem na našo organizacijo, menim, da je prvenstveno to:

1. da popravimo odnose med samimi člani ZK;
2. da vplivamo na nekomuniste, ki so na vodilnih in vodstvenih položajih.
3. da pomagamo mlajšim članom ZK, ko prevzemajo nove naloge;
4. dosledno izvajanje stališč in sklepov;
5. preveriti bomo morali, ali smo naredili vse, da bi kadrovali v vodstvo takšne ljudi, ki imajo zdrav strokovnosti tudi moralno-politične kvalitete; tu je mišljen pred-

Predvsem: večja rentabilnost

(Nadaljevanje s 3. strani)

Kot je povedal glavni direktor, naj bi z domačimi proizvajalci boksita sklenili dolgoročno pogodbo za 20 let. Zato nam mora biti jasno, da bo se treba še kako potruditi pri proizvodnji glinice, če bomo hoteli zadostiti celotnim potrebam rekonstruiranih elektroliz, ki bi naj že čez nekaj let proizvajale 75.000 ton aluminija, za kar bodo potrebovale nad 140.000 ton glinice. Če pri tem dodamo še to, da bi naj prešli tudi na večjo proizvodnjo specialnih glinic, ki so za nas trenutno zanimive in tudi donosne, potem bo zares potreben maksimum truda, da bomo dosegli take planske naloge. Od tega pa bo vsekakor

vsem odnos vodilnih delavcev do podrejenih;

6. ravno tako bomo morali posvečati več pozornosti temu, kako dobivajo delovni ljudje naše tovarne informacije o samoupravljanju, in preverjati, kdo je kompetenten za to, da sklepi postajajo pravnomočni;
7. prav tako bomo morali posvetiti več pozornosti kadrovanju v samoupravne organe in v vodstva družbenopolitičnih organizacij;
8. kako člani ZK realizirajo sklepe in zaključke na svojih delovnih mestih in kje posamezni komunist deluje ter njegovo delo prihaja do izraza.

Iz razgovora s tov. sekretarjem OO ZK TGA sledi, da komunisti niso odigrali svoje osnovne vloge in da se bodo morali v bodoče spoprijeti bolj odločno z razrednim sovražnikom, pa aktivneje sodelovati v organih samoupravljanja. Potreben je učinkovitejši nadzor nad izvajanjem ustavnih dopolnil in družbenih dogovorov. Posvetiti je treba vso skrb delavskemu razredu in dogajanju v kolektivu.

Iz tega sledi, da bodo morali komunisti obsojati in odločno ukrepati proti vsem negativnim pojavom, ki ne bodo škodovali samo organizacijam ZK, temveč tudi vsemu delavskemu razredu.

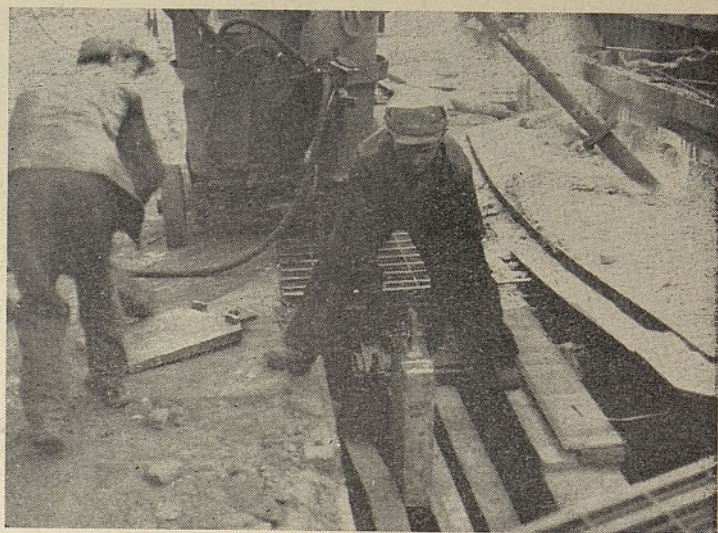
(ERC)

tudi dohodek podjetja večji in od tega bomo imeli vsi skupaj več.

Članom kolektiva je treba povedati o vsem, kar je neodložljivo pred nami, da se bo treba pri tem marsičemu tudi odreči in da se bo vsak vloženi dinar dobro obrestoval in vračal. Do večje rentabilnosti našega podjetja bomo prišli le s skupnimi močmi, saj je le od nje odvisna vsa naša bodočnost in perspektiva podjetja.

Upam, da bo pristojni kaj kmalu o vsem temeljito seznanili člane kolektiva, da ne bo raznih namigov in nepotrebnih ugibanj o bodočnosti naše tovarne!

M. F.

Izklop elektrolitske celice

Praznik republike

(Nadaljevanje s 1. strani)

Kar mu je nekoč bilo sveto, mu danes postaja odvratno, ko gleda okrog sebe in na vsakem koraku opazi tisto, kar največkrat ni podobno boju za samoupravne — politično družbene odnose med ljudmi, ampak povsem nasprotno.

30 let res ni tako veliko obdobje, vsekakor pa je zato toliko bolj pomembno za našega delovnega človeka, ki si mora šele po tolikih burnih letih iskati vsaj tiste osnovne pravice, ki so mu zajamčene z ustavo, katere pa mu nekateri toliko kratijo. Samoupravljanje je marsikje izgubilo svoj pravi namen in se vrača ponovno šele z ustavnimi delavskimi amandmaji in z ustanavljanjem temeljnih organizacij združenega dela.

Naši proizvajalci so spoznali, da jim je bilo nekaj odvzeto v zadnjih letih in da to morajo dobiti nazaj, če želimo enkrat zares uresničiti resnično samoupravno socialistično družbo.

Zadnji dogodki in pismo tov. Tita sta ponovno vrnila zapuinanje delavcev v svoje pravice, zato je končno spet napočil trenutek, ko si je te pripadajoče pravice treba poiskati in jih v praksi povsem izvajati in realizirati.

30 let, ki so za nami, pa nam pomenijo preobrat v našem družbeno-političnem delovanju in naj ne spremenijo ciljev, za katere so se štiri krvava leta borili najboljši sinovi iz vse Jugoslavije in mnogi — mnogi žrtvovali svoja življenja.

Zato tudi dostojno proslavimo to pomembno obletnico, ki naj v nas spremeni tisto, kar ne velja in kar ni bilo dobrega. Vsem, ki mislijo, da so se vrnili časi, ko je možno na želen način izkoriščati delovnega človeka, pa naj resničen proizvajalec in ustvarjalec pokaže in da vedeti, da se ne bo pustil izkoriščati in da se bo vedno in povsod boril za tisto, kar mu dajeta zvezna in republiška ustava, da od tega ne bo odstopil niti za korak. Z dostojnim vedenjem in še večjim elanom dokazimo, da se v minulih tridesetih letih nismo spremenili in da smo še vedno odločni proti vsakemu izkoriščanju in socialnemu razlikovanju.

30-letnica pomembnega zasedanja v Bihacu naj torej ne ostane pozabljena, zato jo proslavimo s še večjimi delovnimi uspehi in z nenehnim bojem za dokončno ustvaritev samoupravnih odnosov, katere si lahko pribori le samo neposredni proizvajalec z vestnim in marljivim delom, s korektnim odnosom do družbene lastnine in uveljavljanjem svojih pravic!

M. F.

Titovo pismo ni le stvar komunistov

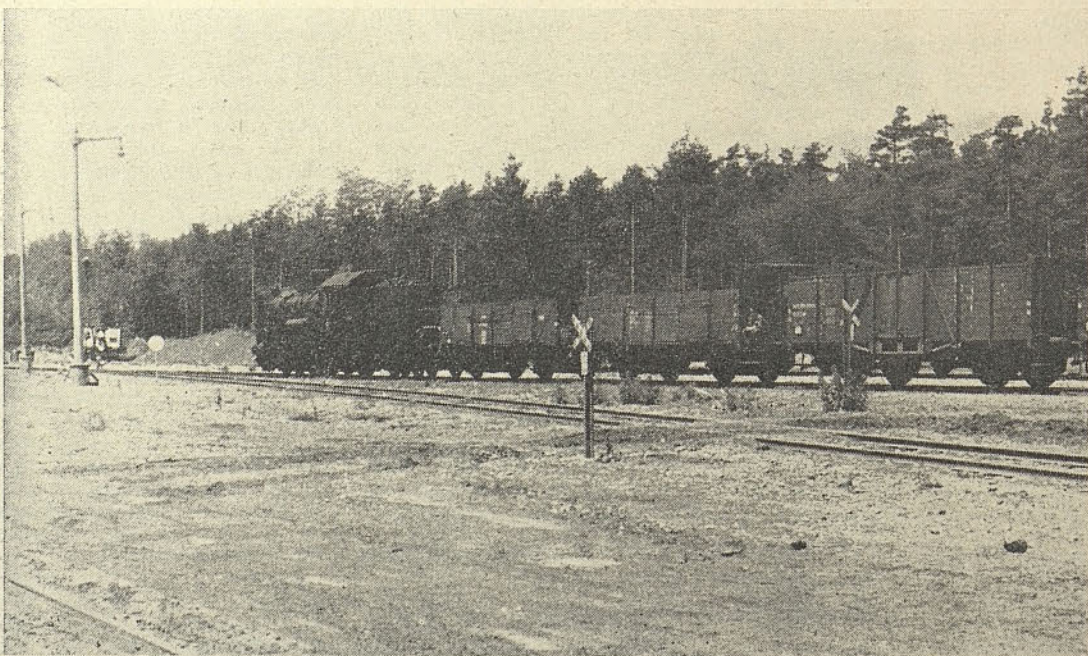
(Nadaljevanje s 3. strani)

koraku, in se z znanjem in argumenti bojevala proti nepravilnostim. Ko bodo karieriste in vse ostale, ki ne spadajo v vrste komunistov, zamenjali komunisti, polni znanja in moči, zdravih nazorov iz zdravne sredine, takrat ne bodo potrebna več pisma — revolucionarni trenutek bo postal revolucionarna permanentna stvarnost.

Napak bi ravnali, če bi se držali le črke pisma, njegovega duha pa prezrli. Prezrli dejavno ukrepanje za stabilno gospodarjenje — vsakdo na svojih tleh. Prezrli zahtevo po samoupravnem redu, zakonitosti, poštenosti. Ali če bi prezrli ključno točko — krepitev samoupravljanja, krepitev revolucionarnega značaja oblasti delavskega razreda, socialistične vsebine vseh družbenih odločitev itd.

Razpoloženje za dejanja obstaja, kajti ljudje so s srcem pozdravili pismo, ker hočejo predvsem več reda v družbi, ker hočejo, da se besede hitreje spreminjajo v dejanja, ker hočejo, da samoupravljalne možnosti ne bodo omejene le na področja v delovni organizaciji in še tam bolj občasno, ampak ker hočejo odločiti ali pa vsaj vplivati na to, kar se dogaja z dohodkom, ki so ga ustvarili.

Torej: ZK prehaja v ofenzivo, v ofenzivo morajo preiti tudi vsi družbeni dejavniki, saj, prvič: ofenzive ne moremo speljati zgolj komunisti, ker bi to pomenilo vrnitev v stare čase, ko je ZK neposredno odločala in urejala zadeve. In drugič: zato ne, ker je uspeh ofenzive odvisen predvsem od tega, koliko bo ZK uspelo pritegniti čimširši krog delovnih ljudi, zlasti neposrednih proizvajalcev.

Dovoz boksita

Analizirati aktivnost slehernega komunista!

Prejšnji mesec so imeli komunisti našega podjetja skupen sestanek, na katerem so obravnavali pismo predsednika ZKJ, tovariša Tita in izvršnega biroja predsedstva ZKJ, naslovljenega na vse člane ZKJ in s katerim so bili po dnevnem tisku, radiu in televiziji seznanjeni vsi delovni ljudje širom po socialistični Jugoslaviji.

Že v uvodnih besedah sekretarja osnovne organizacije ZK naše tovarne je bilo moč sklepati, da smo se premalo sestajali in seznanjali s sprotno problematiko tako na gospodarskem kot na političnem področju, kar pa je tudi potrdila poznejša razprava.

Nedvomno je, da dosedanje delovanje organizacije Zveze komunistov ni bilo aktivno, saj je bilo na vsakem koraku dokaj jasno opaziti nezainteresiranost in pasivnost precejšnjega števila članov ZK. To seveda velja za tiste, ki so bili v raznih samoupravnih orga-

probleme, (za katere še vemo tudi danes) in katere bi morali komunisti dosledno reševati. Toda iz teh akcij domala ni bilo nič ali pa bore malo! Čeprav dokaj žalostno, pa je vendar resnično dejstvo, da so člani ZK vedeli za mnoge zadeve, enako kot mnogi drugi

strani, da jih zapostavljajo in podobno, vendar pa žal česa drugega ni bilo pričakovati, saj so člani kolektiva videli, da nimajo mnogo pričakovati od njih in od njihove aktivnosti.

Mnogokrat in marsikje je bilo že izrečeno, da posamezniki kvarijo ugled organizacije ZK in da domala zanesljivo ni to izjema tudi za našo organizacijo, kajti delovni ljudje danes gledajo na člane ZK povsem drugače kot nekoč; od njih tudi mnogo pričakujejo, predvsem pa konkretnih akcij.

Mnogokrat so že zastavljali vprašanje, kje so člani Zveze komunistov, ni pa bilo niti malo primerov — teh je dovolj tudi danes, ko se mnogi člani ZK sprašujejo, zakaj so sploh še člani, če so člani zgolj zato, da plačujejo visoko članarino in podobno.

Na vse to je lahko najti kaj enostaven odgovor! Nihče izmed teh članov zagotovo ni izpolnil tistega pričakovanja, bodisi v samoupravnih organih v podjetju, bodisi v krajevni skupnosti na terenu, kjer živi, ali kjerkoli drugje.

V razpravi je bilo precej kritičnih pripomb o delu raznih komisij — kolektivnih izvršilnih organov, saj je na primer bilo poudarjeno, da je bila že kdaj imenovana komisija za sestavo osnutka za ustanovitev TOZD, pa je do tega časa storila malo ali pa sploh nič. Bila so še vprašanja, kaj smo komunisti v TGA konkretno napravili za odpravljanje socialnega razlikovanja in kako še danes ocenjujemo ta pojav.

Bilo je precej povedanega na račun osnutka novega pravilnika o delitvi osebnih dohodkov, ki je, kot sami dobro vemo, že precej razburil nekatere duhove, čeprav ga pretežna večina kolektiva sploh do tedaj še ni videla. Res je, da so napake, brez katerih pri nobenem delu ne gre, vendar so tukaj, izgleda tako, bile precejšnje napake, o katerih bi morali prav komunisti povedati svojo odločno besedo; seveda pa bi morali že poprej biti o vsem temeljito seznanjeni. Vsega slabega prav gotovo ne kaže pripisovati izključno komunistom in sindikatom, vsekakor pa je to nedvomno ena od pglavitnih posledic dolo-

čenega mrtvila in nezainteresiranosti članov ZK.

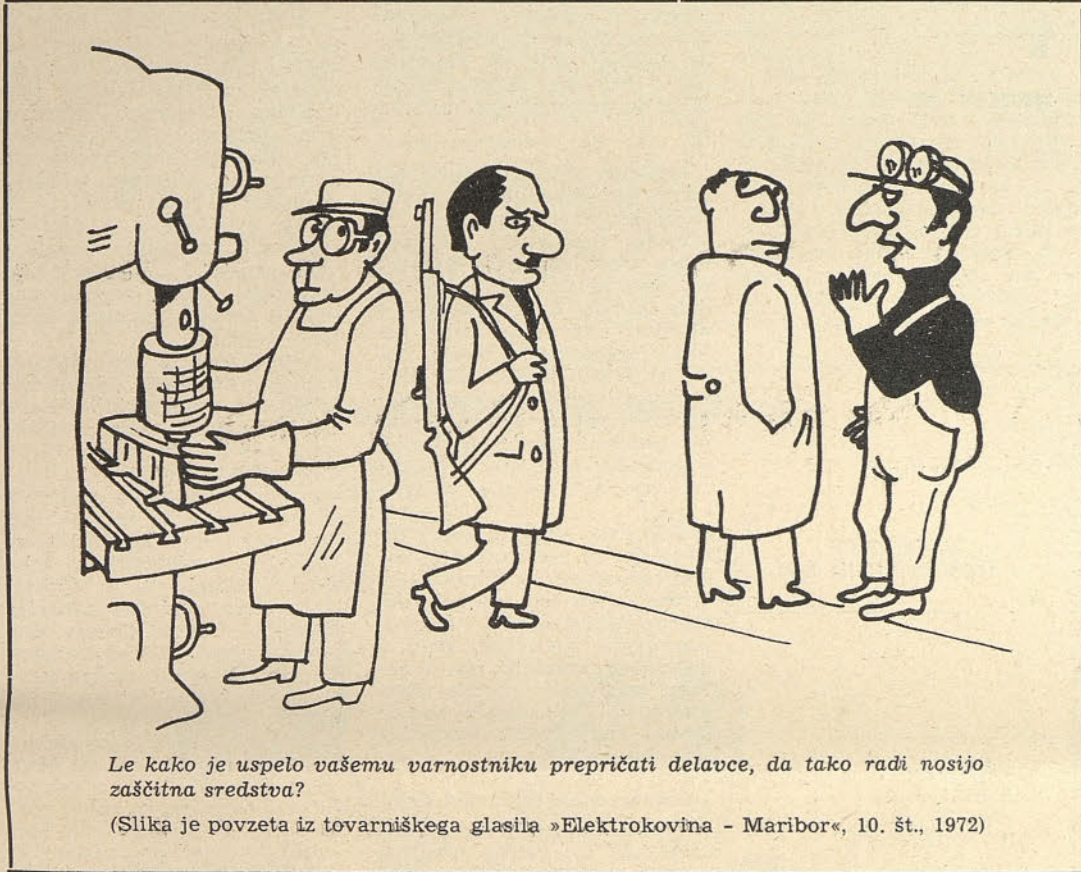
O pravilniku seveda trenutno ni mogoče govoriti kaj konkretnega, ker ga do sestanka nihče ni poznal (razen nekaterih), zato bo o tem potrebno spregovoriti kdaj pozneje. Vsekakor pa je ustanavljanje temeljnih organizacij združenega dela zelo velikega pomena tudi za naš delovni kolektiv in bi o tem morali biti temeljito seznanjeni vsi člani delovne skupnosti. Pri tem so določene nejasnosti, ki niso povsem razčiščene, vendar pa je pglavitno že to, da pomeni ustanavljanje TOZD nekaj, kar bi povsem mirno lahko imenovali »vrniti delavcem tisto, kar jim je bilo odvzeto!«

To pa je pa prav gotovo samoupravljanje — vendar tako samoupravljanje, v katerem delavec resnično upravlja tako z gospodarjenjem kot z delitvijo dohodka.

Nikakor ne želim prikazati sestanka članov ZK v naši tovarni v tragični luči, vsekakor pa želim brez ovinkov povsem odločno povedati to, da je nujno potrebno analizirati aktivnost slehernega komunista v naši delovni skupnosti, mu odločno povedati in pokazati njegove napake in nepravilnosti (če jih seveda ima), ne glede na to, kdo je in na kakšnem položaju v podjetju, kajti edinole tako bomo komunisti v podjetju spet dobili tisto zaupanje, katerega smo nedvomno izgubili pri večini članov kolektiva v času, ko nismo vedeli, kje je naše mesto in kakšna je naša vloga, in ko smo capljali za dogodki, ki nam niso bili niti malo v čast.

Izredno nevarno bi namreč bilo, če bi se v sedanjem trenutku povsem izgubili in ne bi več vedeli za svoje mesto in delo, kajti zadnji čas je, da člani ZK v TGA najdemo sami sebe in odigramo svojo družbeno vlogo, katero nam ne narekuje le pismo tovariša Tita in Izvršnega biroja predsedstva ZKJ, marveč tudi perspektiva za nadaljnji razvoj našega podjetja in seveda s tem tudi — za lepši jutrišnji dan!

F. M.

Le kako je uspelo vašemu varnostniku prepričati delavce, da tako radi nosijo zaščitna sredstva?

(Slika je povzeta iz tovarniškega glasila »Elektrokovina - Maribor«, 10. št., 1972)

Odveč bi bilo ponavljati vse tisto, kar je znano že vsem našim delovnim ljudem in tudi članom našega kolektiva, saj je bilo takoj po pismu opaziti, da se za njega še kako zanimajo tudi naši delavci, katerim prav gotovo ni bila kaj prida pri srcu prevelika pasivnost večine članov Zveze komunistov v naši delovni organizaciji, kjer prav tako — kot drugje — še vedno ne manjka problemov, katere bi morali reševati odločneje in konkretnije.

nih, kot tudi za ostale v sindikatih in mladinski organizaciji. Pasivnost pa ni bila le merilo v tovarni, ampak jo je bilo še kako opaziti in občutiti tudi na terenu, kjer večina naših članov stanuje, živi in deluje — od Socialistične zveze do ostalih organizacij in krajevnih skupnosti, bolje rečeno: povsod tam, kjer bi morali komunisti biti najbolj v ospredju vsake akcije, biti vzor ostalim, ne pa nasprotno.

Razprava na omenjenem sestanku je dokaj jasno pokazala, da smo vedeli za mnoge

dejavniki, pa vendar niso sprožili tiste akcije, ki bi jo kot člani ZK bili dolžni. Dobro nam je vsem znano, kako dolgo je potekala sistemizacija, koliko je bilo o njej razprav in očitkov, ki bi bili lahko odpadli, če bi komunisti vedeli, kje je njihovo mesto in kakšna je njihova vloga. Slišati je bilo večkrat, da mnogi gledajo člane Zveze komunistov po-

OB PRAZNIKU TOVARNE

iskreno čestitamo

VSEM SODELAVCEM, KI SO DOPOLNILI 10 LET NEPREKINJENE ZAPOSLOTITVE V NAŠEM PODJETJU

Iz OZD Tovarna aluminija:

Stanko Arnuga, Martin Avguštin, Stanko Breznik, Franc Četl, Franc Černenšek, Terezija Ferlež, Franc Kiselak, Ivan Kampl, Anton Kozoderc, Pavla Metličar, Štefan Perger, Rudolf Rodošek, Jože Selinšek, Anton Veronek in Milan Vičar.

Iz OZD Tovarna glinice

Franc Bauman, Anton Dobnik, Jože Fideršek, Ivan Glažar, Franc Kornik, Ivan Munda, Ferdinand Potrč, Janez Rajh, Janez Sršen, Anton Toplak, Mirko Trstenjak, Martin Unuk, Franc Zupanič in Anton Žumer.

Iz OZD Vzdrževanje in delovna sredstva:

Štefan Bezjak, Štefan Cigan, Rudolf Frank, Ivan Golubič, Janez Glavica, Janez Majcen, Marija Petek, Branko Planinc, Aleksander Sipoš in Viljem Šaše.

Iz OZD Skupne službe:

Valerija Čater, Franc Dobnik, Blaž Drevenšek, Erika Feguš, Janez Galun, Jože Jerenko, Silva Jumerovič, Katarina Kmetec, Štefan Kajzersberger, Janez Kirbiš, Janez Kranjc, Ciril Kovač, Štefan Kadliček, Alojzija Krajgar, Lovro Mesarič, Peter Pehan, Cecilija Podbrennik, Katica Smolinger, Jurij Simonič, Ivanka Sagadin, Ludvik Šalamun, Terezija Učakar in Stanko Zdajšek.

Avtoveno rezanje

Organizacija varstva pri delu v SZ

V SZ ne obstaja specialni zakon o varstvu pri delu, ampak je ta dejavnost vnesena v skupen zakon — »zakon za delo«. Omenjeni zakon zajema področja za delo, organizacijo podjetja, varnostno in zdravstveno zakonodajo itd. Pravila iz tehnologije in tehnična pravila posameznih področij panoge dejavnosti pa so posebej.

a) Organizacija varstva pri delu v zveznem merilu SZ

V enem od zveznih kabinetov je v državnem komiteju zveze sindikatov za celotno SZ s sedežem v Moskvi ministrstvo za delo. To je najvišji forum, ki obravnava celotno problematiko s področ-

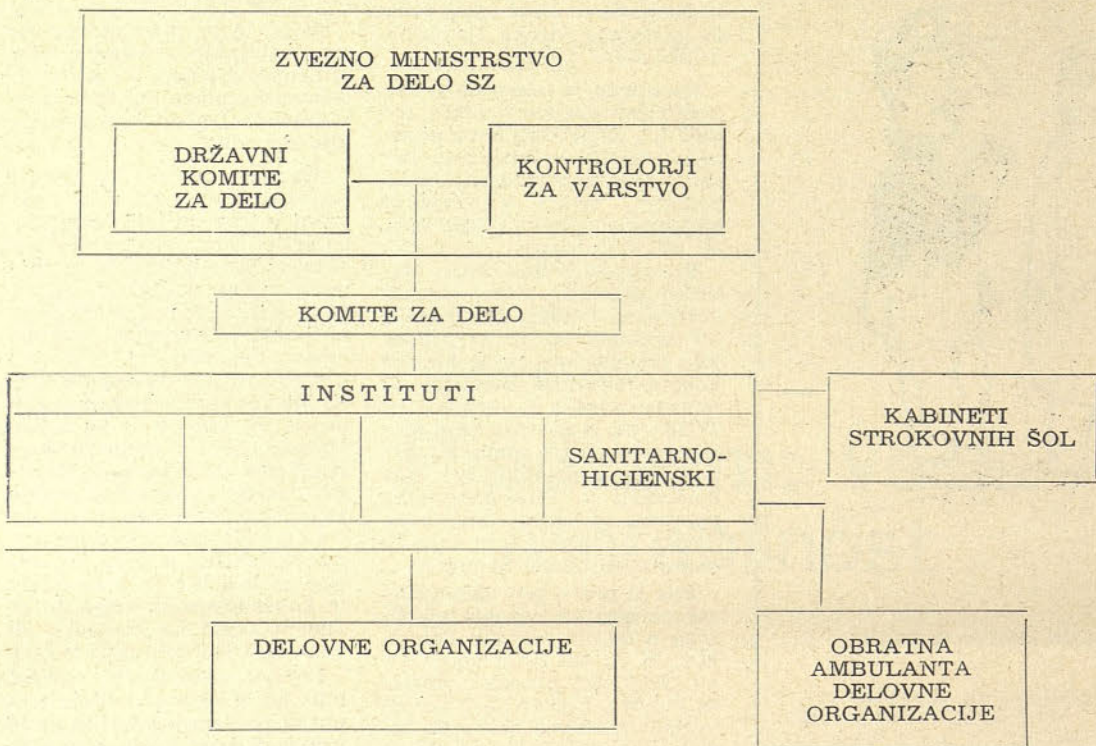
ja varstva. Podobno ministrstvo za delo ima vsaka republika, avtonomna republika, avtonomna oblast in nacionalno okrožje. Ta rešujejo naloge s področja varstva na svojem območju. Sredstva za vse investicije s področja varstva dobijo od zveze sindikatov ce-

lotne SZ in od delovnih organizacij. V celotni SZ je okrog 130.000 strokovnjakov, ki se neposredno ukvarjajo z varstveno politiko.

Zaradi nazornejšega prikaza prilagam shemo št. I.

SHEMA št. 1

ORGANIZACIJE VARSTVA PRI DELU V ZVEZNEM MERILU SZ

1. Državni komite zveze sindikatov

To je komite, ki ima med drugimi nekakšen sektor, kateri po sindikatu rešuje celotno problematiko s področja varstva pri delu. Obenem je tudi najvišje zakonodajno varstveno telo.

2. Kontrolorji za varstvo

Zaradi lažjega dela in boljšega nadzorstva ima komite še oddelek s kontrolorji za varstvo (op.: nekaj podobnega bi naj bili naši zvezni inšpektorji za varstvo pri ZIS v Beogradu).

Kontrolorji so strokovnjaki z najvišjo strokovno izobrazbo, npr. svetnik, in jih je nad 150. Ti specialisti so za posamezna področja in panoge dejavnosti ter pretežno posredno nadzirajo celotno varstveno politiko, po komiteju za delo pa tja do delovne organizacije. Njihova kontrola se imenuje »sanitarno — varstvena kontrola«.

3. Komite za delo

Ta komite opravlja nadzorstvo nad specializiranimi instituti za varstvo, katerih je 130. Neposredno je ta komite organizacijsko in strokovno podrejen državnemu komiteju in kontrolorjem za varstvo. Sedeži teh institutov so raztreseni po zveznih republikah, avtonomnih republikah, avtonomnih oblasteh in po nacionalnih okrožjih — po principu, kjer je največja dejavnost iz neke gospodarske panoge: npr.: zaradi naravnih pogojev zvezne republike Ukrajine je najbolj razvito poljedelstvo in zaradi tega je tudi v tej re-

publiki institut za vegetacijo, kmetijstvo, živinorejo in za strojno opremo, katera seveda zadeva te dejavnosti itd.

4. Specializirani instituti za varstvo pri delu

Vseh institutov za varstvo je 130; ti imajo 150 laboratorijev za raziskavo, atestiranje, preizkuse itd. Poleg tega imajo še instituti nad 200 kabinetov, kateri so razporejeni po strokovnih šolah — ločeno po strokah in specialnostih. Kabineti imajo v svojem sklopu sanitarno-higienske laboratorije, v katerih se učenci srednjih in višjih strokovnih šol seznanjajo s tehničnim, zdravstvenim, higienskimi in športnim varstvom.

Vsak institut ima najmanj po devet laboratorijev in znanstveno-tehnične delavnice, kot je na primer delavnica za izdelavo prototipov. Zraven tega ima še znanstveno-industrijski center, kateri ima v svoji sestavi znanstveno svetovalno telo, konstruktivni biro, eksperimentalno tovarno itd. Strokovnjaki v institutih za varstvo so plačani po enakih kriterijih in v enakih zneskih kot v drugih institutih, npr. v institutu za gradbeništvo.

b) Organizacija varstva pri delu v delovni organizaciji

V kratkem bom opisal organizacijo varstva pri delu, kakršno ima podjetje »Montaža Uničov« v Odesi, ki izdeluje armature za sanitarno opremo in prostore. Povprečno število zaposlenih je 26.000 delavcev. Spodaj opisana varstvena politika je podobna v

vseh večjih podjetjih širom po SZ. Zaradi lažjega pregleda prilagam shemo št. II.

SHEMA ADMINISTRACIJE, PROIZVODNJE ITD.

Vsaka višja in visoka šola ima v učnem programu zadnjih dveh let tudi predmete iz varstva pri delu. Po končanem šolanju v višji ali visoki šoli odide strojni ing. še za šest mesecev na kvalifikacijo za varstvo pri delu v institut za strojništvo. Po uspešno opravljenem izpitu dobi poleg svojega naziva še naziv »obratni varnostni ing.« Naziv glavni var. ing. pa dobi po ocenitvi svojega dela od »vodstva« podjetja, katerega predstavlja predvsem direktor, vrhovni sekretar (kateri je obenem tudi najvišji politični funkcionar v podjetju), vodja sindikata in vodja tehničnega sektorja.

Podoben primer za pridobivanje kvalifikacije iz varstva je pri zdravstvenem kadru. Po končani medicinski fakulteti mora vsak zdravnik obvezno na specializacijo iz medicine dela za dobo šestih mesecev v obratno ambulanto neke delovne organizacije. V tem obdobju je pod strokovnim nadzorstvom sanitarno-higienskega instituta, od katerega dobi po uspešno končanih izpitih s področja medicine dela naziv »specialist za med. dela«.

Šele sedaj dobi zdravnik oz. specialist za medicino dela diplomu medicinske fakultete in prične lahko kot visokokvalificirani zdravstveni delavec samostojno opravljati delo v delovni organizaciji, npr. v obratni ambulanti ali pa izven podjetja v sektorskih ambulantah, medicinskih institutih, bolnišnicah itd.

Sektor za varstvo pri delu

Ta sektor je neposredno podrejen direktorju tovarne, kateri ima v sekretariatu, tehničnem sektorju in sindikatu svoje svetovalce. Ta sektor ima oddelke, katerih vodje so obratni varnostni ing. Ome-

njeno podjetje ima naslednje oddelke:

za elektriko, gradbeništvo, strojništvo, higieno, zdravstveno preventivo, požarstvo ter rekreacijo in šport.

Vodja sektorja za varstvo je glavni var. ing., ki ima pod seboj določeno število obratnih ing. Če obratni var. ing., kontrolor za varstvo ipd. pri ogledu v obratu ugotovi napako, n. pr. slabo prežračevanje, tedaj posreduje zahtevo za sanacijo po sektorju za varstvo pristojnemu institutu. Ta služba je neposredno podrejena sektorju za varstvo, ima pa oddelek za izobraževanje pod nazivom »varstveno izobraževanje delavcev«. Kot ta oddelek, tako je tudi laboratorij neposredno podrejen sektorju za varstvo. V tej službi je 21 večjih predavalnic, 6 demonstrativnih kabinetov z varstveno-vzgojnimi materialom, maketami, vzorci osebnih zaščitnih sredstev in opreme ter kino dvorana.

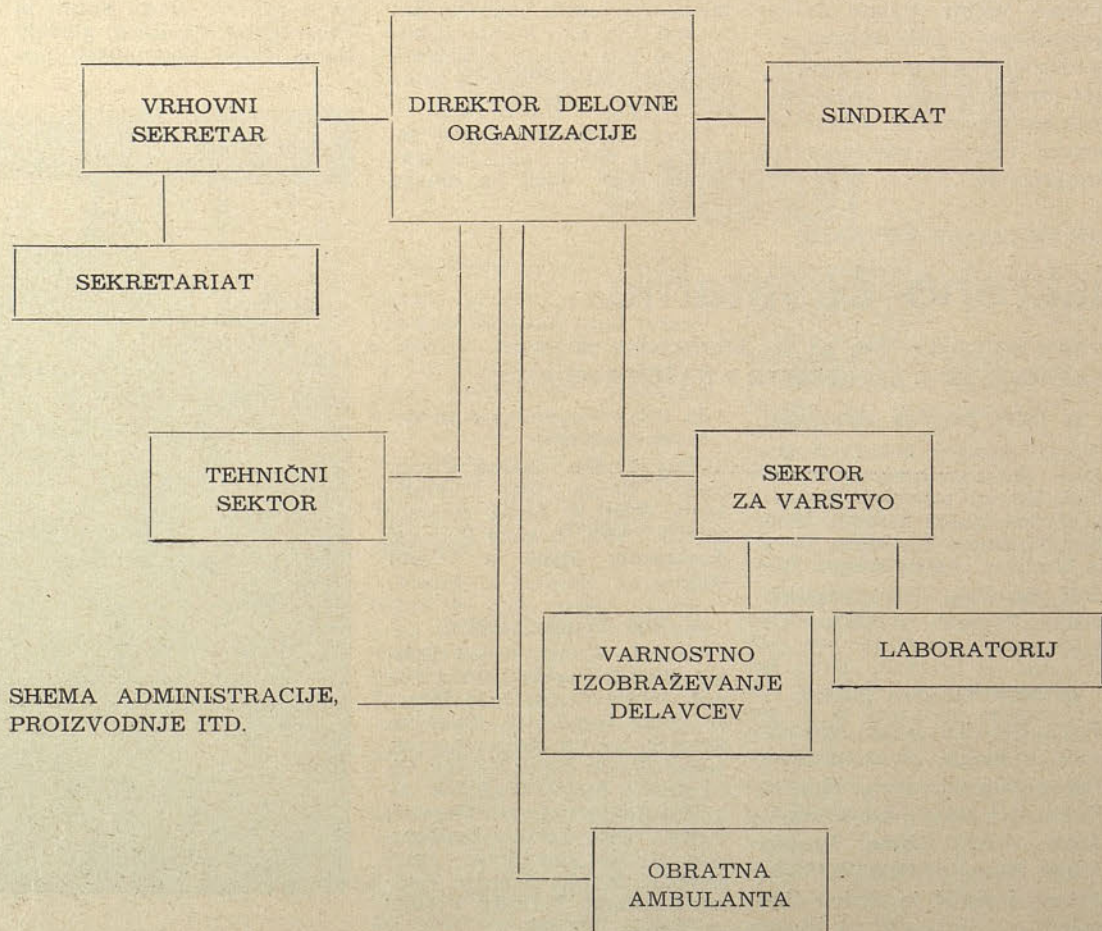
Laboratorij je sestavljen iz fizikalno-kemičnih laboratorijev in eksperimentalnih delavnic (kleparska, ključavničarska, elektro-strugarna, finomehanična delavnica in prostor za raziskave s področja plinov, ropota in mikroklima. Prav tako ima konstruktivni oddelek s projektanti in tehničnimi risarji; ta z ostalimi laboratoriji realizira sanacijo manjšega obsega nekega delovnega mesta ali pa pomaga drugim delovnim organizacijam, ki takšnih laboratorijev nimajo.

Delavci, ki delajo na delovnih mestih, kjer se sproščajo strupeni plini, visoka temperatura, neprimeren ropot ipd., so zaradi teh negativnih fizikalnih in kemičnih pogojev iznad dovoljenih koncentracij in dopustnih mej; zato dobijo k mesečnim prejemkom še dodatek, kateri pa v večini pri-

(Nadaljevanje na 10. strani)

SHEMA št. 2

DELOVNE ORGANIZACIJE

Nezadostno preventivno zdravstveno varstvo

Odsotnost z dela zaradi bolovanja je v vsakem podjetju zaskrbljujoča, zaradi tega iščejo razloge, zakaj naraščajo bolezenski izostanki z dela. Sprejemajo ukrepe, da bi bila zdravstvena zaščita vseh zaposlenih učinkovita in pravočasna.

Saj velika odsotnost z dela neposredno vpliva na normalno poslovanje v podjetju, ker ni možno uspešno izpolnjevati nalog v proizvodnji in na delovnih mestih, če ni zdravih sodelavcev, ki bi lahko normalno delali.

Da bi imeli pregled nad odsotnostjo z dela, bi želeli to podkrepiti z določenimi statističnimi podatki za I. polletje 1972 ob primerjavi s I. polletjem 1971.

V I. polletju 1972 je bilo v podjetju povprečno zaposlenih 1896 članov delovne skupnosti. Od teh je bilo v povprečju dnevno odsotnih zaradi bolovanja 96 ali 5,06%, kar znaša skupaj 13.074 delovnih dni izostankov zaradi bolovanja. Če pa primerjamo podatke v podjetju — odsotnost z dela zaradi bolovanja do 30 dni in nad 30 dni v I. polletju 1972, pa je stanje naslednje:

do 30 dni je bilo v letu 1972 odsotnih okrog 68 članov kolektiva ali 3,55%, kar znaša skupaj 9.178 delovnih dni. Nad 30 dni je bilo odsotnih povprečno na dan 29 članov kolektiva ali 1,51%, skupaj 3.896 delovnih dni.

Primerjava odsotnosti z dela v I. polletju 1971 s I. polletjem 1972 pa je naslednja:

V I. polletju 1971 je bilo povprečno zaposlenih 1.892 članov kolektiva. Dnevna odsotnost zaradi bolovanja pa je bila 100 članov ali 5,25% ali skupaj 13.630 delovnih dni. Do 30 dni je bilo v letu 1971 odsotnih povprečno na dan 68 članov kolektiva ali 4,91% ali skupaj 9.300 delovnih dni. Nad 30 dni je bilo dnevno odsotnih 32 članov kolektiva ali 1,67%, skupaj 4.330 delovnih dni.

Iz teh primerjalnih podatkov je razvidno, da je bila odsotnost z dela v primerjavi z

letom 1972 — v letu 1971 večja.

Če za ilustracijo navedem, da je podjetje moralo plačati nadomestilo osebnega dohodka za bolovanje do 30 dni v letu 1972 v skupni višini din 609.735,63 in za I. polletje 1971 — 528.707,46 din.

Če bi le prikazovali statistične podatke in ne bi ugotavljali vzrokov izostankov zaradi bolovanja, nam podatki ne morejo vsega povedati, kakšni so dejanski razlogi za odsotnost iz dela.

Zato je potrebno, da navedem osnovne razloge bolovanja za primerjalno obdobje zadnjih dveh let; te ugotavlja in analizira obratna ambulanca v podjetju.

Med vzroke odsotnosti z dela zaradi bolovanja je treba v prvi vrsti prišteti težke delovne pogoje v TGA, kot n. pr. številne škodljivosti — prah, plini, neugodne mikro-

klimatske razmere (vročina, preprih), nevarno delo, ropot, kar povzroča stalne okvare na zdravju zaposlenih. Težki delovni pogoji podaljšujejo čas zdravljenja, pa tudi lažja obolenja onesposablajo ljudi za normalno delo.

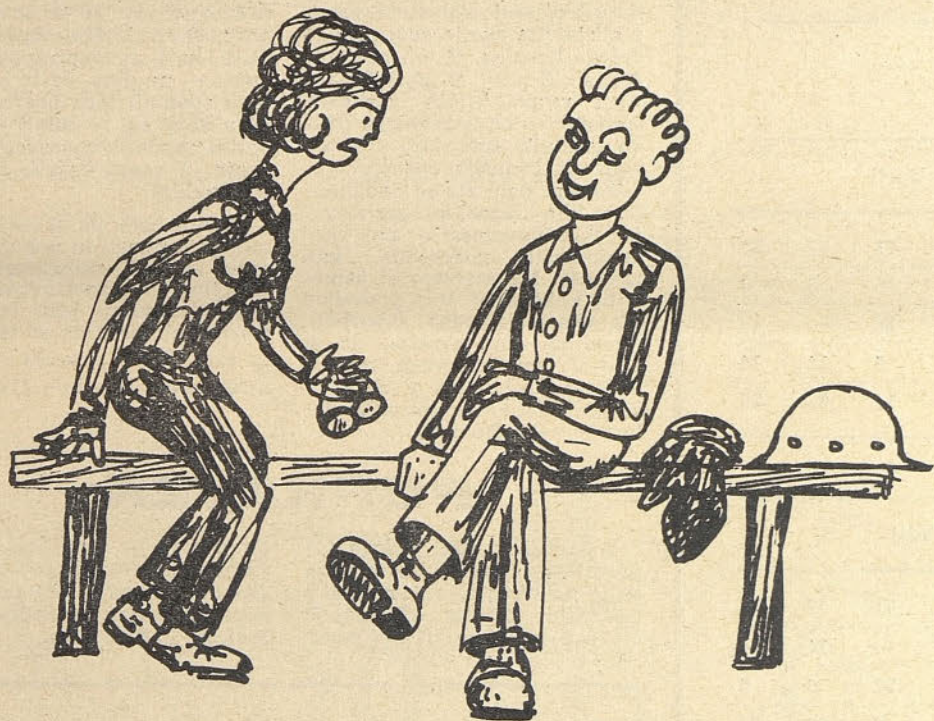
na delovna mesta, da bi lahko uspešno opravljali svoje delo.

Če nadalje analiziramo vzroke odsotnosti z dela zaradi bolovanja, nam podatki povedo, do so najpogostejši vzroki odsotnosti z dela zaradi bolovanja — razne poškodbe. Saj se

Zametavanje elektrolitske celice

Razgovor po malici

— Joj, oprostite, na vaša očala sem sedla!
— Nič zato gospodična, vi še ne veste, kaj vse so že prej videla!

Kot drugi razlog ugotavljajo, da je starostna struktura zaposlenih v TGA tudi neugodna, saj povprečna starost zaposlenih znaša okrog 38 let, kar pomeni, da se pojavljajo starostna degenerativna obolenja, katera pa težke delovne razmere pospešujejo.

Eden od važnih razlogov je tudi ta, da je bilo v preteklih letih nezadostno preventivno zdravstveno varstvo, kar je povzročilo, da so se v sedanjem času nakopičili problemi, ki se prej niso kazali v tako svetli luči. V zadnjih letih so številni invalidski postopki stalno v porastu. Iskali smo razne rešitve: spremembe delovnih mest in zaposlovali smo invalide na ustreznih mestih. Veliko članov kolektiva je bilo v invalidskih postopkih. Tako je bilo v letu 1971 invalidskih upokojitev 27 in 9 starostnih. V letu 1972 do meseca avgusta je bilo invalidsko upokojenih 25, starostno pa le 9.

Ti podatki nam povedo, da invalidnost stalno narašča. Temu vprašanju bomo morali posvečati vso pozornost in iskati rešitve, kako bi v bodoče invalide razporejali na ustre-

v strukturi bolezenskih izostankov te poškodbe gibljejo med 30 in 50%. Pri tej pogostosti prevladujejo poškodbe izven dela, vendar po številu izgubljenih dni prevladujejo poškodbe na delu, ker je zdravljenje slednjih daljše. Opažamo, da število nesreč v zadnjem času narašča, zaradi tega bo potrebno skrbno sestaviti analizo vzrokov nesreč in uvesti vse možne preventivne zdravstvene in tehnično-varstvene ukrepe.

Zelo pogosta so obolenja dihal, nadalje kosti, mišic, sklepov. V porastu so obolenja prebavil, kar pa seveda zahteva dolgotrajno zdravljenje.

V katerih obratih in organizacijskih enotah se pojavlja najvišji stavež bolnih? Na prvem mestu je, iz primerjalnih podatkov je to razvidno, najvišji stavež bolnih v Energetiki, saj je bilo v letu 1971 vseh odsotnih zaradi bolovanja 7,27%, v I. polletju 1972 pa 8,52%. Visok procent staveža kaže tudi Promet, predvsem v Transportu. V Aluminiju sicer povsem ne kažejo posebnih odstopanj od povprečja, vendar je stanje pereče v

(Nadaljevanje na 9. strani)

Poročilo

o izostankih od dela zaradi bolovanja — primerjava: prvo polletje 1972 : prvo polletje 1971

Kidričevo, 2. oktobra 1972

DE	Leto	Poprečno štev. zap.	Skupaj bolovanje				do 30 dni				nad 30 dni			
			Skupno dni BO	BO v %	Popreč. BO/dan	Popreč. dni/zap.	Skupno št. BO	BO v %	Popreč. BO/dan	Popreč. dni/zap.	Skupno št. dni BO	BO v %	Popreč. BO/dan	Popreč. dni/zap.
GLIN.	1971	315	2112	4,89	15,41	6,69	1395	3,23	10,18	4,42	717	1,66	5,23	2,27
	1972	305	2456	5,92	18,05	8,05	1497	3,60	11,00	4,90	959	2,31	7,05	3,14
VZD. OBR.	1971	433	2760	4,65	20,14	6,38	2342	3,94	17,09	5,40	418	0,70	3,05	0,96
	1972	428	2888	4,96	21,23	6,74	2308	3,96	16,97	5,39	580	0,96	4,26	1,35
ENER.	1971	118	998	6,16	7,27	8,44	512	3,16	3,73	4,33	386	3,00	3,54	4,11
	1972	111	1159	7,67	8,52	10,44	600	3,97	4,41	5,40	559	3,70	4,11	5,03
AL.	1971	541	4533	6,11	33,00	8,37	2628	3,54	19,18	4,85	1905	2,57	13,90	3,52
	1972	537	3638	4,98	26,75	6,77	2680	3,66	19,70	4,99	958	1,31	7,04	1,78
PROM.	1971	175	1267	5,28	9,24	7,24	849	3,54	6,19	4,85	418	1,74	3,05	2,38
	1972	178	1247	5,15	9,16	7,00	904	3,73	6,64	5,07	343	1,41	2,52	1,92
OSR. SL.	1971	311	1960	4,60	14,30	6,30	1574	3,69	11,48	5,06	386	0,90	2,81	1,24
	1972	339	1686	3,65	12,39	4,97	1189	2,57	8,74	3,50	497	1,07	3,65	1,46
SK. TAG.	1971	1892	13630	5,25	99,40	7,20	9300	3,58	67,80	4,91	4330	1,67	31,61	2,28
	1972	1896	13074	5,06	96,13	6,80	9178	3,55	67,48	4,84	3896	1,51	28,64	2,05

Razpored dela

V ilustracijo razporeda izmen za leto 1973 navajamo še mesečni in letni fond ur ter razpored dela ob državnih praznikih — v obdobju 1970 — 1973.

Mesečni in letni fond ur

Mesec	Izmene	8-urniki	I.	II.	III.	IV.
Januar		176	176	192	184	192
Februar		168	168	168	168	168
Marec		184	192	176	192	184
April		168	184	184	184	168
Maj		176	184	192	176	192
Junij		176	176	176	184	184
Julij		176	192	176	192	184
Avgust		192	192	192	176	184
September		168	168	184	184	184
Oktober		192	184	176	192	192
November		152	184	184	184	168
December		184	192	192	168	192
Letno		2.112	2.192	2.192	2.184	2.192

DELO IZMEN OB DRŽAVNIH PRAZNIKI

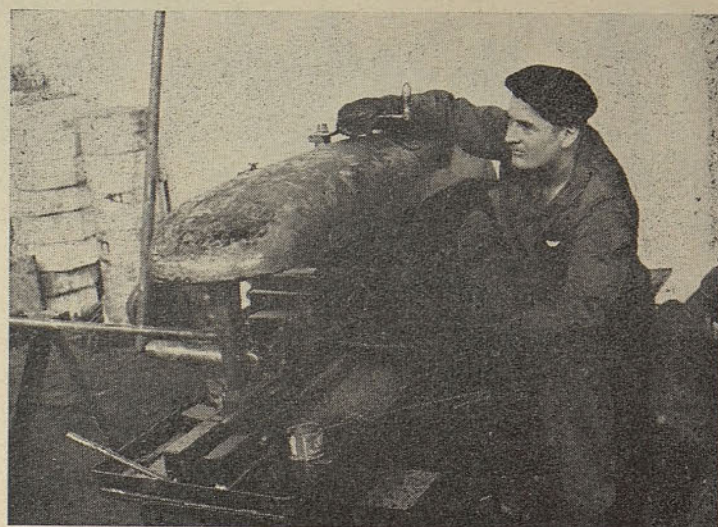
Čas	1. januar				2. januar				27. april			
	Izm.	I.	II.	III.	Izm.	I.	II.	III.	Izm.	I.	II.	III.
I.	6	14	22	22	6	22	22	—	14	—	6	6
II.	—	6	14	14	—	14	14	22	6	22	—	—
III.	14	22	—	—	14	—	—	6	22	6	14	14
IV.	22	—	6	6	22	6	6	14	—	14	22	22

Čas	1. maj				2. maj				4. julij			
	Izm.	I.	II.	III.	Izm.	I.	II.	III.	Izm.	I.	II.	III.
I.	—	14	14	22	6	14	22	6	—	—	14	14
II.	22	6	6	14	—	6	14	—	22	22	6	6
III.	6	22	22	—	14	22	—	14	6	6	22	22
IV.	14	—	—	6	22	—	6	22	14	14	—	—

Čas	22. julij				1. november				21. november			
	Izm.	I.	II.	III.	Izm.	I.	II.	III.	Izm.	I.	II.	III.
I.	22	—	14	14	22	—	6	14	—	6	14	14
II.	14	22	6	6	14	22	—	6	22	—	6	6
III.	—	6	22	22	—	6	14	22	6	14	22	22
IV.	6	14	—	—	6	14	22	—	14	22	—	—

Čas	29. november				30. november				31. december			
	Izm.	I.	II.	III.	Izm.	I.	II.	III.	Izm.	I.	II.	III.
I.	22	—	—	14	22	6	14	14	6	14	22	22
II.	14	22	6	6	14	—	6	6	—	6	14	14
III.	—	6	14	22	—	14	22	22	14	22	—	—
IV.	6	14	22	—	6	22	—	—	22	—	6	6

V tej razpredelnici je tudi prikazano, kako so bile izmene proste na dan 31. decembra (Silvestrovo).

Žagar

Požrtvovalna reševalca:

Milan Mojzer in Franc Gerečnik

16. oktobra 1972 okrog 7.30 ure je prišlo v skladišču goriva do požara. Nekaj trenutkov po nastalem požaru sta po naključju z drugimi delavci bila v neposredni bližini skladišča MILAN MOJZER, vodja mizarske skupine, in FRANC GEREČNIK, šofer iz službe Prometa.

V tistih kritičnih trenutkih sta oba ugotovila, da se je možno izogniti katastrofi samo z bliskovito akcijo gašenja gorečega benzina. V teh usodnih trenutkih sta se posluževala vseh razpoložljivih gasilskih sredstev — od azbestnega prta do gasilnih aparatov, s katerimi sta zadušila ogenj.

Po tem delu sta se oddahnila in bila srečna, ker sta s svojo požrtvovalnostjo po vsej verjetnosti preprečila katastrofo. Ne moremo si zamisliti, kakšne bi bile posledice ob eksploziji tega skladišča. Vzemimo samo dejstvo, da je bilo v tem kritičnem času v obratni ambulanti z zdravstvenim personalom okrog 25 delavcev — pacientov.

Mirno lahko trdim, da je bilo ob izbruhu požara srečno naključje, ker sta se imenovala našla v bližini tega skladišča, kajti v nasprotnem primeru — ne vem, če bi se kdo drug spomnil tega požrtvovalnega dela, saj so ostali v varnostni razdalji opazovali reševanje in samo čakali, kaj se bo zgodilo!

Mnenja sem, da bi lahko zaradi prisebnosti in požrtvovalnosti in tudi zategadelj, ker sta bila sama izpostavljena veliki nevarnosti, bilo lepo in prav, ko bi se jima po tem delu vsaj nekdo zahvalil s toplo in skromno besedo — HVALA!

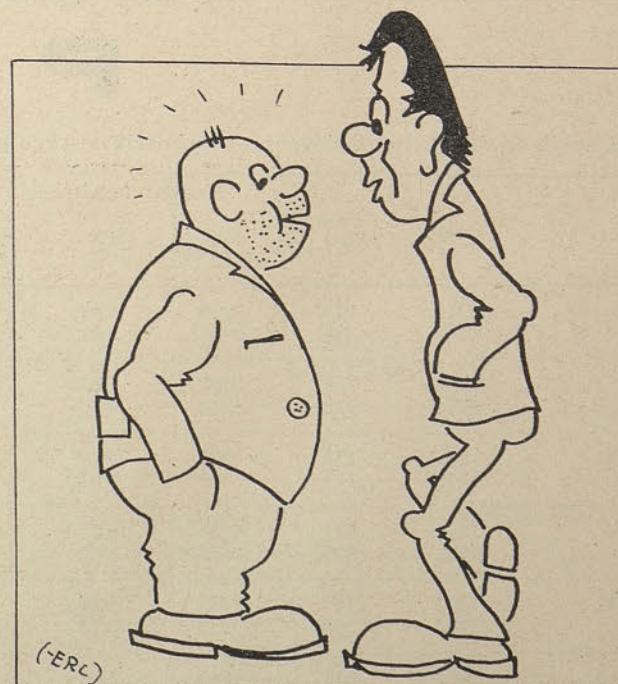
-k

POPRAVEK

V zadnji številki našega tovarniškega glasila »Aluminij« se je na tretji strani vrnila v nadnaslov članka »Človek je človeku volk« neljuba pomota.

Nadnaslov se pravilno glasi: »Homo homini lupus — ali«. Zaradi te napake se opravičujemo avtorju prispevka in bralcem našega lista.

Socialna diferenciacija

Dragi prijatelj, dobro se poglej v ogledalu; oba nisva popolna.

Dejanje solidarnosti

(Nadaljevanje s 1. strani)

Tak koncept in razvoj zdravstvenega varstva podpirajo vse občinske skupščine in družbeno-politične organizacije na območju mariborske regije in tudi v okviru vse Slovenije.

Odločitev o tej pravici za enotno zdravstveno varstvo kmetov v združenih skupnostih zdravstvenega zavarovanja pa je v prvi vrsti samoupravna pravica vseh zavarovancev — delavcev, ki se bodo o združitvi odločili na glasovanjih v dneh 19. in 20. novembra t. l. Ker se v zvezi z enačitvijo pravic zdravstvenega varstva kmetov in delavcev pojavljajo razna vprašanja in komentarji, je zato potrebno, da prvenstveno omenim naslednje:

Zakaj je potrebna solidarnost vseh delavcev do kmetijskih zavarovancev? Ta solidarnost do kmetijskih zavarovancev mora priti do izraza prvenstveno zato, da se bomo oddolžili kmečkemu prebivalstvu za prenekatere napore v zvezi z izgradnjo industrije, v povojnih letih, ko je kmečko prebivalstvo vlagalo vse napore, da bi naš delovni človek imel dovolj prehrane, da bi lahko normalno delal in ustvarjal materialne dobrine.

Spomnimo se obveznih odkupov, ko je moral kmet dati iz hleva zadnjo kravo, svinjo in tudi živilo, da smo zagotovili prehrano zaposlenim v industriji in v ostali družbeni dejavnosti.

Mlado kmečko prebivalstvo je v velikem številu odhajalo na delo v tovarne, kar nam danes dokazujeta slaba starostna sestava kmečkega prebivalstva in slabo zdravstveno varstvo kmetijskih zavarovancev. Če bo vsak član naše delovne skupnosti o tem razmišljal, mu ne bo težka odločitev, ko bo 16. novembra glasoval za izenačitev pravic zdravstvenega varstva kmetov in delavcev.

Finančni podatki o enotnem zdravstvenem varstvu kažejo, da bi morali v mariborski regiji skupaj zbrati za izenačitev pravic 17.288.330 din. Za financiranje dodatnih sredstev pa je najrealnejša možnost nekoliko višja prispevna stopnja za zdravstveno zavarovanje delavcev. Izračuni kažejo, da bi bilo treba povečati prispevno stopnjo delavskemu zavarovanju za okrog 0,51%. Dodatna sredstva ne bi zbirali iz čistih osebnih dohodkov, kakor je to pri raznih samoprispevkih, za katere se običaj-

no opredeljujejo občani na referendumih, ampak iz bruto osebnega dohodka, ki je po predpisih osnova za obračunavanje raznih prispevkov iz naslova delovnega razmerja.

V zvezi s tem želim omeniti, da kmečki zavarovanci sami v okviru svoje skupnosti zdravstvenega zavarovanja nikakor ne morejo zbrati potrebnih sredstev za izenačitev pravic. Saj že sedaj plačujejo 25% prispevka od katastrskega dohodka, poleg tega pa še pavšalni prispevek 320 din na

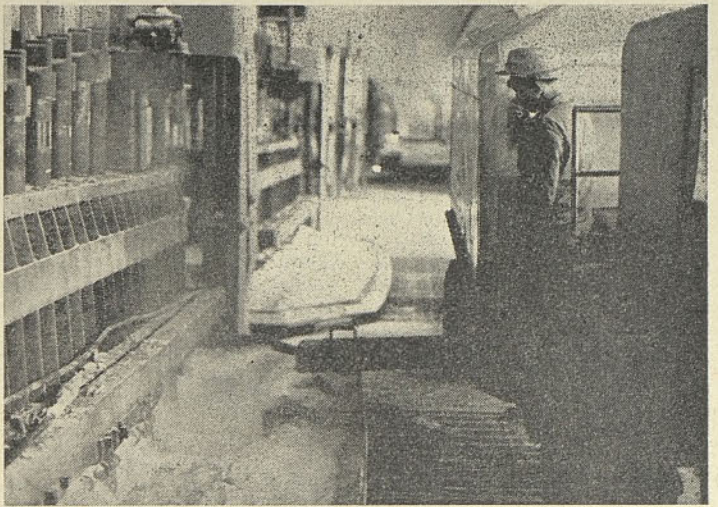
(Nadaljevanje na 10. strani)

Nezadostno preventivno zdravstveno varstvo

(Nadaljevanje s 7. strani)

Elektrolizi A, kjer je stalež zelo visok, predvsem na račun poškodb in obolenj dihal. V Vzdrževanju izstopa od povprečja Strojno vzdrževanje, predvsem na račun poškodb in obolenja gibal, ki so zaradi narave dela razumljive. V Glinici je stanje najbolj pereče v rdečem delu, seveda spet na račun delovnih pogojev in starostne strukture.

Iz vsega navedenega je razvidno, da prevladuje stalež bolnih do 30 dni. Procentualno pa je tudi visok stalež nad 30 dni.

Dodajanje glinice

ZAKLJUČEK:

1. Največ izostankov z dela povzročajo poškodbe. Nujno je treba analizirati vzroke poškodb pri delu in uvesti vse možne preventivne ukrepe.
2. Rešiti je treba problem zaposlovanja delovnih invalidov in zaposliti na težjih delovnih mestih ljudi s primerno zdravstveno kondicijo.
3. Od neposrednih ukrepov lahko predlagamo:
 - a) doseči je treba, da bodo zaščitna sredstva, ki so na razpolago, tudi uporabljana;
 - b) uvesti dodatne varnostne naprave in ukrepe, kjer je to potrebno;

c) urediti skrajno neprimeren osvetlitev delovnih mest;

4. Začeti je treba z uresničevanjem predlogov, katere je zdravstvena služba podala v dodatku poročila o obdobjih pregledih v letu 1971.

V tem prispevku sem želel nakazati le nekaj problemov in podati informacijo članom delovne skupnosti, kakšni so razlogi za izostanke z dela zaradi bolovanja, in pa to, da smo vsi skupaj odgovorni za zdravje naših delovnih ljudi; — to pa je v prvi vrsti bogastvo vsakega posameznika.

Na tem področju so bile doslej informacije pomanjkljive, v bodoče bo kadrovsko-socialni sektor redno posredoval svoje prispevke v naše glasilo — »Aluminij«.

Jože Šegula

ČESTITAMO

Člani delovne skupnosti, ki bodo ob tovarniškem prazniku TGA — 21. novembra 1972 — dopolnili naslednjo neprekinjeno delovno dobo:

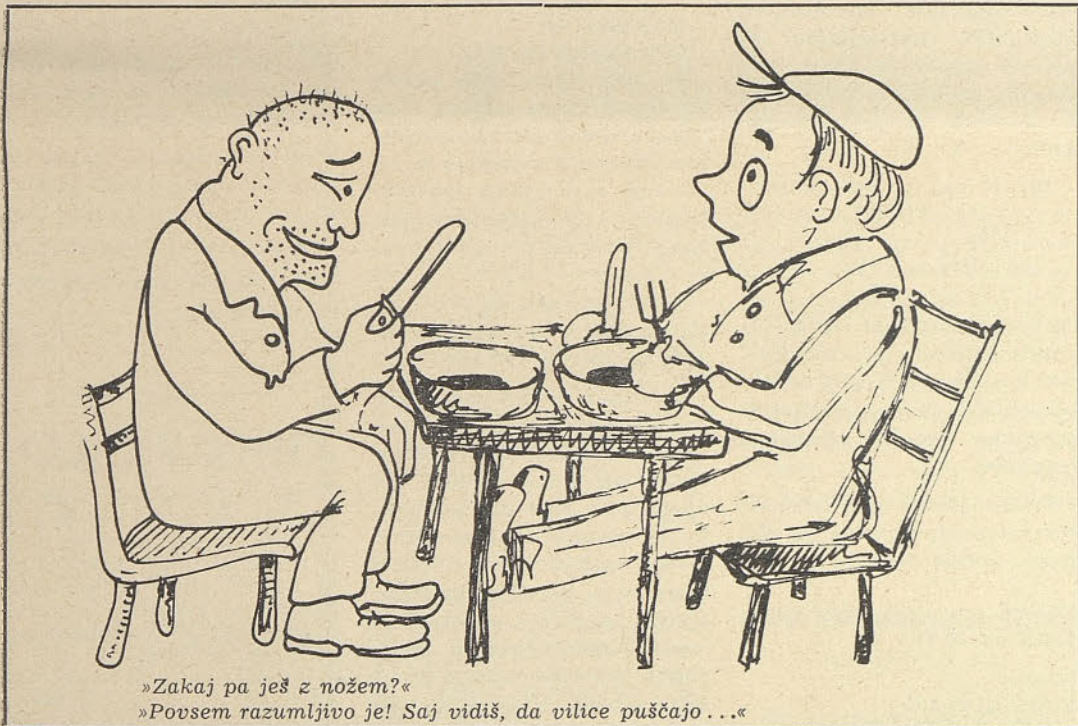
20 let in več:

Ivan Gerjovič, Franc Godec, Božena Zorec, Janez Lajh, Stane Tonejc, dipl. ing., Mirko Kondrič, Marjana Toplek, Sonja Gorup, Boris Gorup, dipl. ing., Franc Vratič, Stanko Kovačič, Angela Kranjec, Janez Bezjak, Ludvik Burjan, Matija Frček, Ivan Kämpf, Franc Klajderič, Anton Kokol, Anton Karo, Franc Koren, Stanko Kovačec, Emil Mojzer, Stefan Skledar, Franc Sajovic, Jože Zupanič, Andrej Toplek, Janez Lenart, Tomaž Milošič, Kristina Muršec, Alojz Karo, Alojz Horvat, Valter Kolarič, Franc Hojnik, Karl Antonič, Maks Kmetec, Stanko Brglez, Franc Duh, Anton Draškovič, Stefan Frangež, Jakob Fakin, Jože Frček, Stefan Fuks, Ivan Firbas, Jakob Galun, Franc Kosi, Jože Mikec, Stefan Nežmah, Anton Nadelsberger, Martin Zerak, Ivan Juriševič, Martin Mojzer, Stanko Hertiš, Franc Meznarič, Franc Kolarič, Zora Težak, Ludvik Mesarič, Ljubo Komel, Stefka Hmelina, Angela Kämpf, Stanislava Mesarič, Mihael Emeršič, Anton Furman, Rudi Hlušička, Franc Kolečnik, Anica Plajnshek, Stefan Dončec, Ivan Kostanjevec, Franc Prešiček, Franc Vidovič, Matevž Skok, Franc Gotvajn, Franc Galun, Franc Zohar, Helena Majcen, Ernest Janžekovič, Ivan Jus, Janez Fridauer, Stanislav Praprotnik, Stanislav Meglič, Stanislav Pal, Rudolf Arnejčič, Jože Gradišnik, Janez Cafuta, Stefan Verbek, Jakob Sohar, Oto Težak, Janez Munda, Franc Jakab, Janez Zuran, Franc Vreže, Mirko Adamčič, Jože Zelenjak, Stanislav Gajšt, Janez Pal, Anton Mohorko, Jože Zamuda, Alojz Jerenko, Ludvik Anžel, Maks Jabločnik, Jože Toplak, Viktor Hazabent, Jože Šegula, Janez Jeza, Anton Slešič, Ivan Cafuta, Marija Spoljar, Anton Rampre, Alojz Svenšek, Rudolf Celan, Branko Mlinarič, Albin Tomše, Katica Stupan, Mihael Bednički, Edvard Ferenčič, Ivan Kota, Janez Kores, Branko Kolarič, Zvonimir Klajderič, Franc Markež, Ivan Vnuk, Anton Tomanič, Janez Erbus, Jože Robič, Vinko Čuš, Fridolin Krneža, Boris Solovjev, Stane Lampič, Ludvik Sluga, Stjepan Pavlinek, Anton Kirbiš, Viktor Brglez, Stanislav Godec, Jožef Gajzer, Janez Mohorko, Franc Lah, Peter Rudolf, Anton Zafošnik, Jože Kuret, Janez Mesarič, Viktor Znidar, Rudi Belšak, Ivan Lah, Antonija Murko, Anton Kurilič, Ivan Krajnc, Stefan Zupanič, Vinko Knez, Stanislav Kokot, Franc Korpar, Konrad Kramber-

ger, Janez Kiseljak, Rudolf Tili, Jakob Kuhar, Mirko Zaspán, Alojz Menoni, Franc Paveo, Stefan Frček, Matevž Metličar, Franc Korošec, Jožef Medved, Ernest Vrečar, Miroslav Hrenko, ing. Karl Levanič, Anton Kancler, Albin Šponja, Jože Hliš, Jože Repec, Stanko Zupanič, Maks Potočnik, Jože Znidar, Franc Čeh, Franc Vehovar, Franc Novak, Franc Rašl, Franc Bratuša, Stanislav Pulko, Anton Arnuš, Feliks Čuček, Rudi Mlinarič, Franc Visenjak, Franc Šterbal, Jože Frank, Janez Verbančič, Ivan Pišek, Janez Pulko, Vida Resnik, Ivan Burjan, Janez Štumberger, Pepca Firbas, Miran Gotvajn, Ladislav Fajt, Franc Jevševar, Anton Klajnshek, Jože Turk, Anton Brglez in Stanislav Šegula.

15 LET:

Ivan Ozimek, Franc Bratušek, Rudolf Bogdan, Franc Gašperšič, Anton Tomašino, Franc Bratec, Franc Sel, Jože Vidovič, Nadežda Nešič, Anton Valentan, Maks Merkuš, Anton Kozoderc, Frančka Repič, Jože Plajnshek, Alojz Mlinarič, Franc Klajnshek, Dominik Bračko, Marjan Lovrenčič, Franc Šmigoc, Srečko Gojkovič, Stanislav Rožman, Franc Kmetec, Ivan Hvalec, Maks Sakelšek, Ciril Brunčič, Alojz Veber, Franc Murko, Anton Hertiš, Vinko Klemenčič, Franc Klemenčič, Stefan Ferček, Stefan Zorec, Janez Sirovnik, Alojz Zorec, Rastislav Predikaka, Janez Rozman, Franc Zorec, Milan Ules, Marija Gerečnik, Vera Sukič, Mijo Novak, Anton Ivanuša, Franc Ciglar, Maks Bezjak, Stanislav Bokša, Franc Hergula, Viktor Cajnko, Jožica Sabath, Anton Volgemut, Frančiška Lesjak, Franc Pišek, Franc Selišek, Janez Princelj, Franc Trafela, Feliks Krajnc, Simon Habičnik, Martin Podpadec, Avgust Vraz, Anton Horvat, Stanislava Menoni, Anton Purg, Helena Jelen, Cveta Adamič, Jože Zemljak, Ludvik Kurež, Franc Šegula, Milan Tominc, Franc Drevenšek, Zvonko Letonja, Drago Dodelk, Janez Plajnshek, Franc Golob, Janez Sprah, Ludvik Klajnshek, Martin Sori, Jakob Krajnc, Miroslav Petrovič, Rudolf Mlakar, Franc Ozmec, Anton Bezjak, Anton Malek, Stefan Lozinšek, Peter Jurjaševič, Janez Marinič, Martin Majcenovič, Martin Tominc, Venčeslav Veselič, Albert Klajderič, Jernej Zelenik, Martin Jagarinc, Franc Habičnik, Jože Drevenšek, Jože Kajzersberger, Janez Soba, Ignac Golob, Vinko Plej, Alojz Rožman, Anton Tomažič, Franc Znidar, Marija Venta.

Nesreče pri delu

in na poti na delo in z dela — za prvo polletje

Skupaj za celo podjetje	Nesreče		Skupaj	Izgub. dni	Opravlj. del. ure	Pogostost	Resnost
	smrtne	ostale					
Pri delu	1	50	51	896	1.811.838	28,14	479
Na poti v službo in obratno		14	14	243		7,72	134
Skupaj	1	64	65	1112	1.811.838	35,86	613

za prvo polletje 1972

Skupaj za celo podjetje	Nesreče		Skupaj	Izgub. dni	Opravlj. del. ure	Pogostost	Resnost
	smrtne	ostale					
Pri delu		72	72	1137	1.809.332	39,793	628
Na poti v službo in obratno	1	20	21	441		11,6	243
Skupaj	1	92	93	1578	1.809.332	51,400	872

Organizacija varstva pri delu v SZ

(Nadaljevanje s 6. strani)
merov presega višino plače n. pr. ing., ki dela izključno v administraciji.

VARSTVENA VZGOJA

Vsaka srednja strokovna šola v SZ ima skozi zadnji dve leti šolanja predmete iz varstva, kateri so tudi sestavni del učnega programa šole same, n. pr. srednje tehnične šole.

Vsak na novo sprejet delavec v podjetju gre skozi 3—4 tedenski tečaj iz varstva. Šele po uspešno opravljenem tečaju lahko samostojno opravlja delo na delovnem mestu. Čas tečaja se šteje v delovni staž, vendar pa za to dobo ne prejme osebnih mesečnih dohodkov, ampak samo dodatek za hranarino.

Vsakih šest mesecev preverjajo pri vsakem delavcu znanje iz varstva pri delu s testnimi vprašanji, katera so med drugimi opremljena s sličicami. Statistika delovnih organizacij o izobrazbi za leto 1971 navaja, da je okrog 75% vseh zaposlenih delavcev, ki imajo srednjo izobrazbo.

Ce nekdo test za preverjanje znanja iz varstva ne opravi zadovoljivo, ga začasno odstavijo z delovnega mesta in pošljejo na kurz iz varstva, ki traja 14—20 dni. Če še po tem tečaju ne opravi izpite zadovoljivo, kurz za toliko časa podaljšajo, dokler ni pozitiven. V dobi tega tečaja se šteje čas v delovni staž, ne dobi pa prejemkov v celoti, ampak manj, ker mu odbijejo stroške tečaja.

Kolikšen je poudarek na varstvu, se vidi ravno pri preverjanju znanja in sicer pri tem, da pri negativnem testu odbijejo delavcu od osebnih prejemkov toliko denarja, kolikor znašajo stroški tečaja na eno osebo. Zato ni čudno, ko smo v strugarni tega podjetja videli razne varnostne plakate, ki nazorno kažejo, kot n. pr.: »Kje občuti delavec bolečine, če pade pri testu? — Odgovor je: »v žepu!«

Ce pri kontrolnih ogledih obratni varnostni ing. ali druga kontrolna oseba iz varstva ugotovi, da nekdo pri nevarnem delu ne uporablja predpisane osebne zaščitne sredstva, ga kaznujejo s tem, da vpišejo v njegov osebni kar-

ton pet negativnih točk. Ko v šestih mesecih te negativne točke narasejo do števila 100, delavca odstranijo z delovnega mesta in mora opravljati tečaj iz varstva. Postopek pri opravljanju tečaja pa je, kot je že omenjen v prejšnjem sestavku.

Pri nagrajevanju iz varstva pri delu pa je postopek naslednji: delavec, ki dela v proizvodnem procesu (tukaj odpadejo vsa delovna mesta administracije in tista, ki niso neposredno povezana s proizvodnjo) in ki v šestih mesecih doseže manj kot 30 negativnih točk, ga v dobi enega leta sektor za varstvo pri delu predlaga sindikatu podjetja za nagrado. Tako nagrajeni iz varstva prejmejo od tovarne praktična darila, katera običajno delijo ob zaključku koledarskega leta ali pa ob tovarniškem prazniku. Darila so: obleke, čevlji, torbice itd.

Nagrajenci pa, ki delajo v življenjsko težavnih delovnih pogojih, prejmejo brezplačno 5-dnevno bivanje v nekem letovišču, zdravilišču in podobno. To bivanje gre na stroške sindikata. Zraven tega pa še vsak prejme častno osebno značko iz bron za nazivom »udarnik — varstva«.

Rekreacija

Rekreacija je zelo pestra. Ob nedeljah prirejajo skupinske izlete; prevoze v celoti krije sindikat dotičnega podjetja. Najmanj v razdobju dveh do treh mesecev prirejajo športna tekmovanja z drugimi podjetji. Večja podjetja so organizirana v športnih rekreacijskih ligah. Podjetje ima tudi počitniške domove (največ jih je ob Črnem in Kaspijskem morju), nekaj pa jih je ob večjih rekah in jezerih.

Vsak član kolektiva ima pravico enkrat na leto koristiti 14-dnevni plačani dopust v počitniškem domu. Vse stroške, vključno s potovanjem, krije sindikat podjetja. Pri tem plačanem dopustu so udeleženi tudi vsi ožji družinski člani delavca, kateri ima pravico koristiti ta dopust.

Pripominjam, da regresa za letni oddih člani kolektiva ne prejmejo prav zaradi tega, ker imajo plačani oddih.

—K

Pri malici

Dejanje solidarnosti

(Nadaljevanje z 9. strani)

zavarovano osebo. Da bi lahko kmetijski zavarovanci krili oziroma zbrali potrebna sredstva, kot sem omenil, bi morali povečati prispevek na katastrski dohodek na 70%. Tak dodatna obremenitev pa je nemogoča, če upoštevamo že vse dosedanje obremenitve kmetijskih gospodarstev in njihovo gospodarsko moč, med drugim pa tudi zaostalost in nerazvitost kmetijske proizvodnje.

Zaradi tega je nujno potrebno, da bodo višji stroški za izenačevanje pravic pokriti po načelu solidarnosti delavcev in kmetov. Dodatni prispevek ne bo uporabljan le za izenačitev pravic kmetov z delavci, temveč je potrebno vlagati dodatna sredstva tudi za realizacijo programov temeljne zdravstvene službe.

Prikaz števila upravičencev zdravstvenega varstva na območju občine Ptuj:

Delavci
41.603 ali 72 %

Kmetje
16.213 ali 26,0 %

(to so vsi zavarovanci, ki uživajo pravice iz naslova zdravstvenega varstva v občini Ptuj)

Prikaz števila upravičencev v regiji Maribor

Delavci
268.266 ali 85,9 %

Kmetje
44.033 ali 14,1 %

V zvezi s tem je potrebno upoštevati, da je predvideno v dolgoročnem programu socialistične republike Slovenije do leta 1985 zmanjšanje kmetijskega življa za 12 do 15% od skupnega števila vsega prebivalstva.

Pretirano je prekomerno podarjanje o zaskrbljenosti glede možnosti za zagotavljanje dodatnih pravic kmetov iz zdravstvenega varstva v tem

smislu, da bi bili pri tem pri večji uporabi zdravstvenega varstva prizadeti celo delavci. Predvideno je, da bi postopoma uveljavili pridobljene večje pravice kmetijskih zavarovancev v treh do štirih letih in to: ne v škodo delavskih zavarovancev.

KAKŠNE SO SEDANJE PRAVICE

Ce primerjamo obseg pravic iz zdravstvenega varstva, ki so sedaj zagotovljene zavarovanim osebam v kmečkem in delavskem zavarovanju, ugotovljamo, da so kmečki zavarovanci izenačeni s pravicami zavarovancev — delavcev le pri obveznih oblikah zdravstvenega varstva, ki so pri kmetijskih zavarovancih naslednje:

kmetijski zavarovanci lahko enako koristijo zdravstveno varstvo kot delavci pri zdravljenju nalezljivih bolezni, pri zdravljenju duševnih bolnikov, ki so nevarni okolici; zdravstveno varstvo žensk v zvezi z nosečnostjo, porodom, materinstvom; popolno zdravstveno varstvo novorojenčkov, predšolske in šolske mladine do 18. leta starosti, ki je ni mogoče zaposliti; nadalje zdravljenje malignih obolenj, sladkorne bolezni, mišičnih in živčno-mišičnih obolenj; njihovo zdravljenje in aktivnost za organizirano vzgojo prebivalstva.

Pravice kmetijskih zavarovancev niso ožje samo v obsegu v primerjavi z delavskim zavarovancem, temveč so tako skržene in vezane na mnogo višje prispevke ali delež, kot na primer: zobozdravstveno varstvo, ortopedske pripomočke in protetična sredstva lahko kmetijski zavarovanci uveljavijo le kot samoplačniki. Nadalje morajo kmetijski zavarovanci plačevati 20 odst. stroškov za prvih 30 dni zdravljenja v bolnišnicah, 50 odst. stroškov za ambulantno, splošno in specialistično zdravljenje, za nakup zdravil itd.

Te omejitve so razlog za nepravčasno uveljavljanje zgodnejših, primernejših in cenejših oblik zdravstvenega varstva, zaradi česar običajno šele skrajna sila privede kmeta k zdravniku. V takem primeru je zdravljenje dolgotrajnejše in zahteva precejšnja sredstva.

Zaradi navedenih razlogov bomo na referendumu v naši delovni skupnosti 16. novembra glasovali o izenačevanju pravic kmetijskih in delavskih zavarovancev, skratka:

vsii zavarovanci, kmetje in delavci, bomo glasovali za enake pravice zdravstvenega varstva in s tem izrazili solidarnost v skupnih težnjah za našo boljšo prihodnost.

J. Š.

OPRAVIČILO

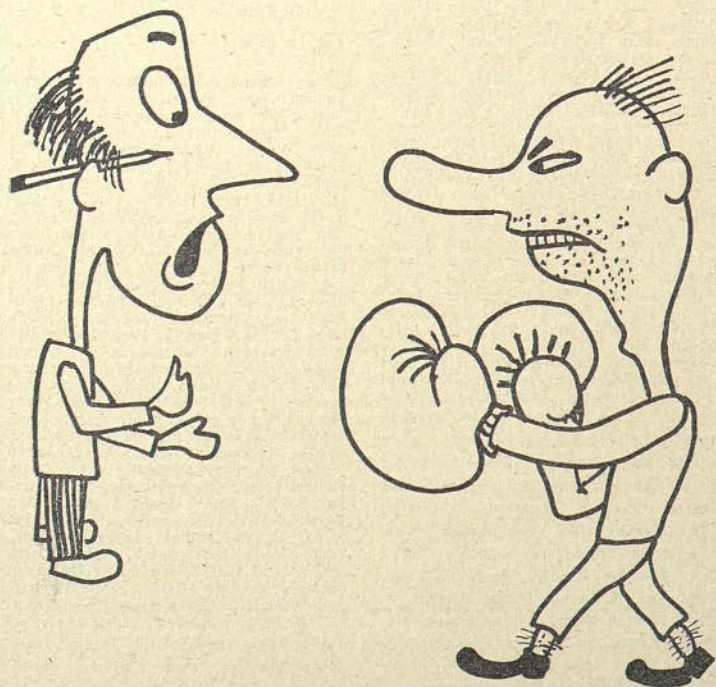
Vsem prizadetim iz bloka na Potrčevi 46, 48, 50 v Ptujju se vljudno opravičujem, da sem si jih kljub svoji neznanosti in nepomembnosti drznila opozoriti na probleme, za katere so v svoji veliki ljubezni postali slepi in gluhi.

Oprosti tudi Ti tovarišica Čaterjeva in Ti tovariš Polajžar, oziroma »vrli pedagoški svet«, ki si je sposedil Tvoje ime, da se ne bom spuščala v polemiko z Vami.

Vsem tistim staršem v bloku, v Ptujju, v Kidričevem, širrom po svetu, ki so znali svojim otrokom, tudi odličnjakom, poleg starševske ljubezni in materialnih dobrin nuditi tudi primerno vzgojo, jih naučili razlikovati gmajno (apaško ali katerokoli drugo) od zelenice in parka v mestu, jim povedati, da je vsak človek vreden svojega spoštovanja, tudi tisti, ki si svoj vsakdanji kruh služi z metlo v roki, jih naučili razlikovati svoje od sedovega — vso priznanje! Naše mesto, mesta po naši domovini — svetel vzgled je Velenje — na srečo niso verna slika našega bloka, pač pa je naš blok verna slika nas samih.

Verjamem, da se bo stanje izboljšalo, saj se je sloga — čeprav samo na papirju, že pokazala. Prav gotovo se bo pokazala tudi v skupni akciji.

C. Podbreznik

— Kaj pa vi hočete?

— Tovariš vodja!, ker še do danes nisem dobil ustreznih osebne zaščitne sredstva, se vam za to hočem osebno zahvaliti!

Velike gasilske vaje

V tovarni TGA in naselju I v Kidričevem

Po letnem planu industrijskega gasilskega društva smo izvedli dve veliki gasilski vaji: eno v tovarni in eno v naselju I.

Namen vaje v tovarni je bila aktivizacija gasilskih društev, ki bi prišla v poštev, če bi v tovarni nastal požar, saj ga domače društvo s svojimi člani in razpoložljivo tehnično opremo ne bi moglo uspešno pogasiti.

Sočasni napad je bil izveden na strojno delavnico Glinice, delavnico popravil črpalk, mizarstvo delavnico in objekte gradbenih podjetij.

Sodelovala so naslednja industrijska gasilska društva in društva s terena: Industrijsko gasilsko društvo »Impol«, ind.

gasilsko društvo Tovarne duška Ruše, ind. gasil. društvo Tovarne avto opreme Ptuj, ind. gasil. društvo »Železničar« Ptuj in gasil. društvo Ptuj, Hajdina, Gerečja vas, Lovrenc na Dr. polju in gasil. društvo Šikole.

Industrijsko gasil. društvo Kidričevo je sodelovalo z dvema desetinama. Imeli so na razpolago štiri avto cisterne in sedem motornih brizgaln, kakor tudi vso pripadajočo gasil. opremo, 98 gasilcev je obkloplilo objekte od vseh strani. Ugotovili smo, da bi te objekte s tem številom gasilcev in tehnično gasilsko opremo lahko uspešno pogasili.

Gasilci iz vseh društev so pokazali, da obvladajo tehniko in taktiko gašenja.

Vajo so si ogledali predstavniki podjetja in glavni direktor. Kakor vsako leto, je bil tudi letos Teden požarne varnosti v času od 24. do 30. septembra. Namen te akcije je, da se občani, posebno otroci in gospodinjice, seznanijo s preventivnimi ukrepi za preprečitev požara in kako gasiti začetne požare.

Da bi dali večji poudarek požarno-varnostnemu tednu, smo organizirali veliko propagandno vajo v Naselju I s celotnim gasilskim sektorjem Lovrenc na Dr. polju in sosednjim ptujskim sektorjem. Na vaji so sodelovale tudi ekipe prve pomoči CZ pri Krajevni skupnosti Kidričevo.

Pri vaji so sodelovala naslednja gasil. društva: Ptuj, Hajdina, Lovrenc, Šikole, Apače, Jablane, Starošinci in Gerečja vas. Od industrijskih društev pa »Impol« in Ruše, kakor tudi domače ind. gasilsko društvo.

Ker v naselju I ni druge gasilne vode kot iz vodovoda — edini studenec, ki je pri kopaljšču, je precej oddaljen od drugih objektov —, smo preizkusili, koliko bi potrebovali

motornih brizgaln in cevne gasilnega materiala do oddaljenih objektov.

Napadli smo samski dom, poslopje krajevne skupnosti, zelenjavno trgovino in mesnico, a branili smo zdravstveni dom.

Člani gasil. društva so imeli specialno nalogo: reševanje po lestvi in vrveh.

Vaja je odlično izpadla; oglevalo si jo je veliko število občanov, kar je znak, da se občani zanimajo tudi za požarno varnost. Na koncu vaje so čla-

ni ind. gasilskega društva Kidričevo prikazali gledalcem, da je z vodo mogoče gasiti požar vnetljivih tekočin v manjši količini, seveda z ustreznim pritiskom in ročnikom na vodno meglo.

Vodja vaje je podal raport predsedniku KS Antonu Kosiju, ki je spregovoril navzočim in dal priznanje gasilcem za uspešno izvedeno vajo.

O pomenu požarne varnosti je govoril poveljnik gasilske zveze Ptuj Ivan Grahl.

Andrej Toplek

Drobne zanimivosti iz drugih kolektivov

V marsikaterem delovnem kolektivu nastaja veliko breme, katerega mora nositi kolektiv, ko delavci koristijo bolniški dopust, katerega jim dodeli zdravnik.

Da bi se delavci ne odtujevali zaradi vsake malenkosti od dela in odhajali v bolniški staž, so npr. v tovarni avtomobilov Maribor še pred leti sprejeli sklep, da vsak delavec, ki v kolektivu letu ni zaradi bolezni izostal z dela, dobi ob koncu leta bon za nakup čevljev.

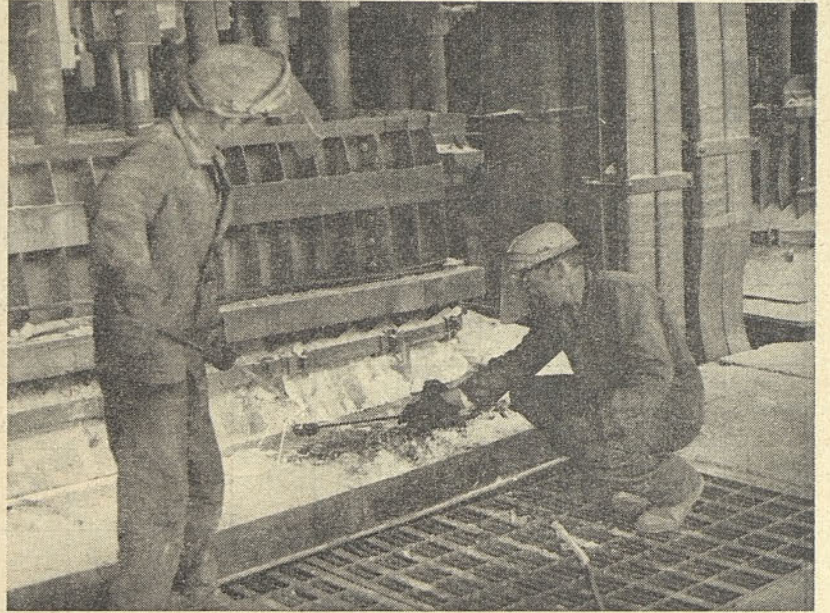
Statistika je pokazala, da se je ta ukrep krepko obrestoval, saj se je gospodarska izguba zaradi izgubljenih delovnih dni znatno zmanjšala.

Da bi v svojem kolektivu obdržali strokovnjake, predvsem se delavce z daljšim delovnim stažem, so številni kolektivi v Jugoslaviji prišli do zaključka, da je delavec z večletno prakso v podjetju koristen člen v njihovi verigi in tako so uvedli dopolnilno stimulacijo; delavcem, ki so neprekinjeno v kolektivu, plačujejo določeni odstotek za stalnost.

Tokrat smo navedli le dva primera, ob katerih bi se morali organi samoupravljanja v TGA zamisliti in jih posnemati. To bi bilo v interesu našega podjetja.

Prosimo vse člane kolektiva, da posredujejo ustrezna vprašanja o tem, ali so seznanjeni s podobnimi zanimivostmi iz drugih kolektivov; pišejo naj uredniškemu odboru, da bi tako imeli možnost kmalu odpreti novo rubriko »Pisali ste nam.«

Jemanje vzorca

V Elektrolizi: obratna nesreča pri delu

V zadnjem času je v elektrolizah pri jemanju vzorcev taline ponovno naraslo število nesreč. Takšna nesreča novejšega datuma se je pripetila 5. oktobra 1972. leta ob 15. uri v obratu elektrolize hale B — pri elektrolitski peči št. 506, kjer se je poškodovao Anton BELŠAK, mat št. 1622, pkv. elektrolizer, in je utrpel lažje opekline na podlaktnici leve roke.

Preiskava je ugotovila, da je do nesreče prišlo izključno po krivdi Antona BELŠAKA zato, ker klešče za jemanje vzorcev »gobice« ni predhodno dovolj predgrel!

V trenutku, ko je z zajemalnikom vlival talino v klešče, je prišlo do eksplozije in izbruhala talina iz klešč, katera je tudi zadela Antona Belšaka in mu povzročila lažje opekline. Omenjeno eksplozijo je povzročila vlaga v kleščah.

S tem, ker imenovani klešče ni dovolj predgrel, je prekršil interna varnostna navodila obrata elektrolize, zaradi česar ga je služba varnosti pri delu tudi predlagala za disciplinski postopek.

Nerazumljivo je, da tamkajšnji delavci, kateri so poučeni o nevarnem delu s tekočim aluminijem in o posledicah, katere nastanejo na tkivih, kjer povzročajo težke rane z opeklinami in katere se dolgotrajno in težko celijo, da orodja, pripomočke i. p. d.

sploh ne predgrejejo ali pa ne dovolj!

Zastavlja se vprašanje:

»Kdaj bodo delavci prišli do spoznanja, da so varnostna pravila samo njim v korist, za varstvo njihovega življenja?«

—k

ZAHVALA

Ob nepričakovani in mnogo prerani izgubi dragega moža in očeta

ALOJZA JANŽEKoviČA

se iskreno zahvaljujemo njegovim sodelavcem iz OZD Vzdrževanje in delovna sredstva, tovarniškemu odboru sindikata, godbi na pihala, posebno pa tov. Rudiju BELŠAKU in Antonu FAJFARIČU za tople poslovilne besede.

Zahvaljujemo se tudi vsem prijateljem in znancem, ki so s cvetjem okrasili njegov grob, in vsem, ki so nam izrekli sožalje in so sočustvovali z nami.

ŽENA IN OTROCI

PROGRAM delavskih univerz Ptuj in Ormož - za izobraževanje

I. SOLE — ODDELKI ZA ODRASLE

1. Osnovna šola za odrasle — 7. in 8. razred
2. Ekonomska srednja šola za odrasle
3. Komercialna srednja šola za odrasle
4. Upravno-administrativna šola za odrasle

II. DRUŽBENO IZOBRAŽEVANJE

1. Politične šole
2. Seminarji za novo sprejete člane ZK
3. Predavanja za aktivne ZK
4. Seminar za vodstva mladinskih aktivov
5. Seminarji za člane samoupravnih organov
6. Seminarji za sindikalne delavce
7. Seminar za prosvetne delavce
8. Seminar za vodstva odbornikov za SLO pri krajevnih skupnostih

III. STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE

1. Tečaj o varstvu pri delu
2. Tečaj za pridobitev osnovnega znanja o higieni živil
3. Tečaj za civilno zaščito
4. Strokovno izobraževanje na delovnem mestu
5. Tečaj za kurjače centralnih kurjav
6. Tečaj za strojnike težke in lahke gradbene mehanizacije
7. Tečaj za skladištnike
8. Tečaj za voznike villičarjev
9. Seminar iz poslovne psihologije in org. dela — za poslovodje v trgovini
10. Seminar za vodje delovnih enot — za vodilne gostinske delavce
11. Tečaj za vratarje in čuvaje
12. Tečaj za tajnice
13. Tečaj iz požarne varnosti

IV. SPLOŠNO IZOBRAŽEVANJE

1. Ciklus iz obrambne vzgoje prebivalstva
2. Ciklus kmetijskih predavanj za kmetovalce na terenu
3. Tečaj slovenščine za starešine v JLA
4. Tečaj tujih jezikov
5. Gospodinjstvo-kuharski tečaj
6. Šola za mlade kmetovalce
7. Šole za zdravje
8. Šola za starše
9. Ciklus predavanj za prebivalstvo
10. Šola za življenje
11. Krojni in šiviljski tečaj
12. Drugi seminarji, tečajji in predavanja — po naročilu

V. DODATNA DEJAVNOST

1. Filmske predstave
2. Izposojanje avdiovizuelnih sredstev

Člani kolektiva, ki se zanimajo za dopolnilno izobraževanje pri delavski univerzi, lahko dobijo natančnejše informacije v izobraževalnem centru podjetja.

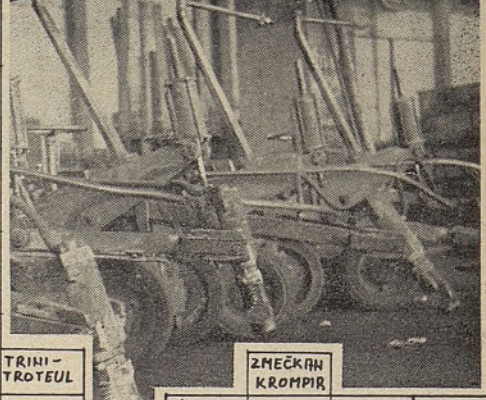
IZDAJA CENTRALNI DELAVSKI SVET TOVARNE GLINICE IN ALUMINIJA »BORIS KIDRIČ« KIDRIČEVO

UREDNIŠKI ODBOR:
Franc Vrlič — predsednik, člani: Ivan Mazer, Vlado Šerc, Konrad Rižnar, dipl. inž. Stojan Kerbler in odgovorni urednik tovarniškega časopisa — Stane Tonejc, dipl. inž.

Tisk: ZGP »Pomurski tisk« v Murški Soboti.

Člani kolektiva in upokojeanci dobivajo list brezplačno.

Rokopisov in slik ne vračamo.

			VRSTA LOVSKEGA PSA	KRO-ŽENJE	ŠIROKA MESTNA ULICA	VPRA-ŠALNI ZAJMEK	NARODNA REPUBLI-KA	REKA V AZIJI	NAUK O GIBANJU	OSVOBO-DILNA FRONTA	ODPRTINA V STEHI	POLOH				
										VINSKA TRTA						
			NARODNO ZABAVNI ANSAMBL				DELO ENEGA DNE PUSTNA PRIREDIT.									
SKICA	ENAKA SAMOGLAS.	VODILNA OSEBA	KATNOV BRAT	J. NOG. SODR. REDKOST				EP					TRINI-TROTEUL	ZMEKAN KROMPIR		
OBRAT ZA PROIZVO-DNTO GLINICE								KAZANI ZAJMEK					KUTINA ŽALOSTNO	ZIVALSKI KROG	AM. MOŠKO IME	PRVAK
BOTANI-ČNI PRIPOMO-ČEK						NEBESNI POJAY		DRŽAVA V AZIJI HRVAŠKI PETROL								
ŠPANIJA	SKAND. DROBIŽ ENAKOST									SVETINOV ROMAN		MARIS RAZLIČNA SOGLASN.				
OMELO						FRAN-AYTO ARABSKI ŽREBEC							OTEKLINA ZBOLISA-UIE, ZDRAVI TEV			SREDO-ZEMSKA RASTLINA
TURŠKI VELIKAS				OS.ZAJMEK RAZLIČNA SOGLAS.		VODA BAJESL. MORNAR			RUSKI KONTEJN. AV. ŠPORT. KLUB					LETOV. OB ERNEM MORTU	MOŠKO IME	
ŠKUPEK VEČ SNOVI								AMPER	VEZNIK							
ŽENSKO IME																
SAMOSTAN						BERTON-CELJ	PUŠČAVA V ŠPANIJI									
MOŠKI POTOMEČ				MORSKA RASTLIN. MEŠKO			PERZIJ-SKI VOJSKOV.	MESTO V MADARSKI	DRUŽBEN. SHAJAH-ŠEČE (ORIQ)					CLARK GRŠKA ČRKA		
HRAVO-SLOVEC					DIRKALNI JAHAC				TOVARNA AVTOMOB. MARIBOR	USTEN ZADNJIČ. ODPRTINA						ZABIT ČLOVEK
ELIOT					RAZKUŽI LO-DISEČ PRAŠEK	MESTO NA JAPONS. ILOVICA						DALM. ŽENSKA IMENA	NAREK GEOMET. POJEM			ITAL. VELETOK
ITALIJA	STEPA MOZOLJA-VOST						KARTAŠKI IZRAZ VRSTA URE		RAZČLE-MBA ORANTE						PESNITEV RAZLIČNA SAMOGL.	
PRITRDI-LIČNA		VRSTA AVTOM. OCENA						SOSED. DRŽAVA AROMA							ILOVICA PRIRODA	
POVERI-LNA LISTINA								SPREML-JEVALEC OGANJA	SEČNJA					SVETA OSEBA OKREPIL. PIJACA		SESTAVL. MARTIN TRELČ
RIMSKI CESAR						POSODA ZA VINO GORA V JUBOSL.							RINA	KARLOVEC OGELJ	BANJA-LUKA ETIKA	
GEOMETRIJSKI LIK																
STARA DOL. MEJA				ŽUPJANI MORSKE ŽIVALI												ZDRAVIL. RASTLI-NA
AVSTRIJA	IZBRAN ODLIČEN	KADAR GOROVJE V AFGANIST.			JOD		JOSIP MURAN HUTSE OD LAKOTE									
ČASOPISNO POROČILO								IZVRŠITEV SMATHE KAZNI								MESTO NA JAPONSKE
ZVOČNI SIGNAL					GOZDNA ŽIVAL								FINSKO JEZERO	REKA V ANGLIJI NAUK O ANALIZI		
IT. DENARNA ENOTA				LIT JEZERO V SZ					OTROŠKA FASISTI-ENA ORGANIZA.						IGRALNE KARTE KOKETNA ŽENSKA	
AVION					PREDLOG TEKOČINA V ŽILAH		STAROSL. BOG GRŠKA ČRKA						ŽGAN SLADKOR		ANTON KOŠ STANE CAR	
KARTON						RENIT JUŽNI SADEŽ			POLMER UMAZAL							
ŠTEVNIK			ERBIT LETOPIS				ŠPORT Z PESTMI PISATELJ (BOBRI)									
RISAL: IVAN LAMPRET	ČAROV-NITA ČLOVESKI UD						NADE VEZNIK								IVAN RIBAR	SESTANEK KRAJICA ZA TO JE
PRESS					ZUBOVIČ STAROST. PREDPON.					REKA GARDNER				BREZ-BOŽNIK		
DRŽA				SNAČ. ČEN. NA BOREN. VRV						JOD (AMERICI)				SVETIŠČE BOGA MITRA		
EDVARD KARDELJ		SOPHIJA					INDONE-ZIJSKI OTOK							TEKOČA VODA	JUG	SEVER (ANAL.)
PLETENKA														LANTAN		JAHNA